A kendo versenyzés és bíráskodás szabályai

és

A kendo versenyzés és bíráskodás további előírásai

A Nemzetközi Kendo Szövetség által 2006 december 7-én kiadott felülbírált változat alapján

Útmutató a kendo versenyzéshez és bíráskodáshoz

A Nemzetközi Kendo Szövetség által 2006 december 7-én kiadott változat alapján

Útmutató a kendo versenyzéshez, bíráskodáshoz és lebonyolításhoz

A Nemzetközi Kendo Szövetség által 2000-ben kiadott változat alapján

4. változat
2020. november

Ez a gyűjtemény a „Kendo versenyzés és bíráskodás előírásai és szabályai”, a „Kendo versenyzés és bíráskodás további előírásai”, valamint az „Útmutató a kendo versenyzéshez és bíráskodáshoz” címmel 2007. decemberében a Nemzetközi Kendo Szövetség által megjelentetett kiadványok, valamint az „Útmutató a kendo versenyzés, bíráskodás és lebonyolítás” Robert Stroud által készített, és az AJKF által 2010-ben kiadott fordítása alapján készült.

Ha bármilyen hibát vél felfedezni, kérem, jelezze e-mailben: harald.hofer@kote.men. Ha a magyar változattal kapcsolatos észrevétele vanl, kérem, jelezze a következő e-mail címen: office@kendo.hu .

Harald Hofer

„Ha minden kérdésünkre egyetlen, kizárólagos választ akarunk kapni, a kendo -t nagyon bosszantónak fogjuk találni.”

A változatok története

4. változat magyar nyelven	2021. február	Fordítás: Halmi Zsófia Lektorálás: Kovács Ferenc
4. változat	2020. november	A “helyesírási hibák javításának” felvétele. Néhány kisebb változtatás a grafikában. Az Egyesült Királyságban használt helyesírás következetes alkalmazása (eltérő lehet azokon a helyeken, ahol a brit és az amerikai angol keveredik). Helyesírás és nyelvtan.
3. változat	2018. április	Nyomtatással, kötéssel és vágással kapcsolatos instrukciók hozzáadása.
2. változat	2018. február	Néhány apróbb javítás. A „24. ábra: A hanszoku kihirdetése” megváltozatása. A „Kendo szótár” eltávolítása.
1. változat	2017. június	Kezdeti változat.

Néhány hasznos tudnivaló

Az ábrákon a következő jelöléseket alkalmaztuk:

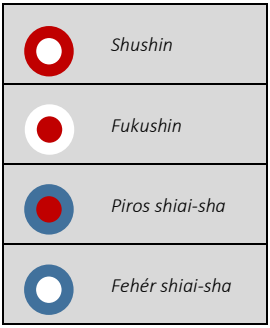

Az ábrákat és táblázatokat a számozás és elhelyezés következetességének biztosítása érdekében át kellett rendeznünk és újraszámoznunk. Ennek következtében számozásuk nem egyezik meg az eredeti változatokban szereplő számozással.

1. paragrafus - A Szabályzat célja

A Szabályzat célja, hogy a Nemzetközi Kendo Szövetség (FIK) által szervezett versenyeken a *shiai-sha* -k a kard útjának alapelveit betartva, sportszerűen, a bírók pedig helyes, előítéletmentes bíráskodást gyakorolva vegyenek részt.

2. paragrafus - *Shiai-jo*

A *shiai-jo* padlója általában fából készül, és a következő kikötéseknek kell megfelelnie:

1. A *shiai-jo* a vonal vastagságát is beleszámítva egy 9-11 méter oldalhosszúságú négyzet vagy téglalap.
2. A *shiai-jo* középpontját kereszttel jelöljük, és mindkét térfélen a középponttól egyenlő távolságban egy-egy *kaishi-sen*-t helyezünk el. A két *kaishi-sen* hosszúságának és a közöttük levő távolságnak a mérete a További előírások 1. paragrafusában van részletesen meghatározva.

3. paragrafus - *Shinai*

A *shinai* bambuszból, vagy az AJKF által jóváhagyott, bambuszt helyettesítő szintetikus anyagból készülhet. A *shinai* szerkezetére, hosszúságára, súlyára és belső átmérőjére, valamint a *tsuba*-ra vonatkozó kikötések a További előírások 2. paragrafusában részletesen le vannak írva.

1. paragrafus

A *shiai-jo* -nak a Szabályzat 2. paragrafusában leírt, következő kikötéseknek kell megfelelnie:

1. A *shiai-jo* körüli területet legalább 1,5 m szélességben szabadon kell hagyni.
2. A vonalak 5-10 cm vastagságúak, és fehér színűek.
3. A *shiai-jo* közepére helyezett kereszt helyét, a kezdő vonalak, azaz *kaishi-sen*-ek hosszát, valamint ezek egymástól való távolságát a 27. oldalon található 1. *ábrán* mutatjuk be.

2. paragrafus

A *shinai* -ra a Szabályzat 3. paragrafusában leírt, következő kikötések vonatkoznak:

1. A *shinai* négy szálból áll, ezenkívül csak a *szakigawa* belsejében levő gombát, illetve a *tsuka* végében levő *chigiri*-t tartalmazhatja. A *shinai* egyes részeinek nevét a 32. oldalon található *10. ábrán* mutatjuk be.
2. A *shinai*-val kapcsolatos kikötéseket a 41. oldalon a 4. A és B táblázatban jelöljük. Az ott jelzett teljes hosszúság a *shinai* tartozékokkal együtt mért hosszúságát, a teljes súly pedig a *shinai* tartozékokkal együtt, *tsuba* nélkül mért súlyát jelenti. A *shinai* átmérője a *szakigawa* hegyének minimális átmérőjét jelenti.

Szabályzat	További előírások
	3. A *tsuba* kerek, és bőrből vagy műanyagból készül; átmérője 9 cm, vagy annál kisebb, és a *shinai*-ra van rögzítve.
4. paragrafus - *Kendo-gu* A *kendo-gu* részei: *men, kote, do* és *tare*.	**3. paragrafus** A Szabályzat 4. paragrafusában leírt *Kendo-gu* a 32. oldalon levő *11. ábrán* látható.
5. paragrafus - Formaruha A *kendo* formaruha részei: *kendo-gi* és *hakama*.	**4. paragrafus** A *shiai-sha*-knak *mejirushi* -t, azaz egy piros vagy fehér anyagból készült, 70 cm hosszú és 5 cm széles szalagot kell viselniük. A *mejirushi* -t félbe hajtva kell felkötni arra a helyre, ahol a *do* zsinórjai kereszteződnek. **5. paragrafus** A *nafuda-t* a tare középső eleméhez kell erősíteni, amint ez a 33. oldal *12. ábrán* látható. **6. paragrafus** A *shinpan-ki* -kre vonatkozó kikötéseket a 33. oldalon, a *13. ábrán* láthatjuk. A zászlórudak átmérőjének sztenderd mérete 1,5 cm. **7. paragrafus** A *shiai-sha*-k kizárólag egészségügyi ok miatt használhatnak gyógyászati vagy egyéb segédeszközöket, és csakis akkor, ha azok tiszták, nem veszélyeztetik az ellenfelet, és a *shinpan-shunin* vagy a *shinpan-cho* jóváhagyta a használatukat.
6. paragrafus – A *shiai* időtartama A *shiai* sztenderd időtartama 5 perc, az *encho* 3 perc. A *shiai* időtartamába nem számít a *yuko-datotsu* utáni *senkoku* kihirdetésétől, vagy a küzdelem *shushin* általi felfüggesztésétől a *shiai* újrakezdéséig eltelt idő.	**8. paragrafus** Az arra vonatkozó kikötések, hogy a *shiai-sha* -knak hogyan kell belépniük a *shiai-jo* -ra, és hogyan kell végrehajtaniuk a *rei* -t, az egyes versenyeken különbözőek lehetnek.

7. paragrafus – Győzelem megítélése

A *shiai* -on a győzelmet a következő előírások alapján ítéljük meg:

1. A győzelmet az egyes versenyek szervezésével kapcsolatos igényektől függően általában *sanbon-shobu* (3 pontos mérkőzés) előírásai alapján döntjük el; azonban *ippon-shobu* (1 pontos mérkőzés) előírásai alapján is eldönthetjük.
2. *Sanbon-shobu* esetén az a *shiai-sha* lesz a győztes, aki a *shiai* időtartamán belül elsőként ér el két pontot. Ha a *shiai* időtartamán belül az egyik *shiai-sha* egy pontot, a másik pedig egyet sem ér el, akkor az előbbi lesz a győztes.
3. Ha a *shiai* időtartama alatt nem dől el, ki a győztes, *encho*-t lehet alkalmazni, amelyben az a *shiai-sha* győz, aki elsőként szerez pontot. A győzelmet *hantei* vagy *chusen* útján is eldönthetjük, vagy *hikiwake* -t hirdethetünk ki.
4. *Hantei* vagy *chusen* útján történő ítélet esetén a győztes egy pontot szerez.
5. *Hantei* esetén a *shinpan-in* -ek elsődlegesen a *shiai-sha* -k küzdelem során mutatott készségeit, másodsorban pedig hozzáállásukat veszik figyelembe.

8. paragrafus - *Dantai-shiai*

Dantai-shiai csak meghatározott előírásoknak megfelelően kerülhet lebonyolításra, ezek az előírások azonban az egyes versenyeken szükség esetén módosíthatóak:

9. paragrafus

A 7. paragrafus 5. pontjában leírt *hantei* a következő kritériumokon alapul:

1. Egy *shiai-sha* tudását akkor tekintjük magasabb értékűnek, ha a *yuko-datotsu* -nak megfelelő vágást hajt végre.
2. Egy *shiai-sha* viselkedését akkor tekintjük magasabb rendűnek, ha stabilabb a testtartása és a mozgása.

Szabályzat	További előírások
1. Az a csapat győz, amelyiknek több győzelme van, mint a másik csapatnak. Ha a két csapat győzelmeinek száma megegyezik, akkor az a csapat győz, amelyik több pontot ér el, mint a másik csapat. Ha az elért pontok száma is megegyezik, akkor mindegyik csapatból egy *daihyousha* újra vív a győzelem elnyeréséért. 2. A *kachinuki* módszer szerint a *shiai-sha* -k addig folytatják a küzdelmet, ameddig nyerni tudnak, és az a csapat győz, amelynek valamelyik tagja legyőzi az ellenfél utolsó *shiai-sha* -ját.	
9. paragrafus – A *shiai* kezdése és befejezése A *shiai* kezdése és befejezése a *shushin* vezényszavára történik.	
10. paragrafus - A *shiai* megszakítása és újraindítása A *shiai* megszakítását bármelyik *shinpan-in* megállapíthatja, a *shiai* újraindítása azonban csak a *shushin* vezényszavára történhet.	
11. paragrafus - A *shiai* megszakításának kérése Ha egy *shiai-sha* baleset stb. miatt nem tudja tovább folytatni a küzdelmet, akkor kérheti a *shiai* megszakítását.	
12. paragrafus - *Yuko-datotsu* A *yuko-datotsu* az ellenfél *kendo-gu* -jának *datotsu-bui* -jára mért pontos vágás vagy szúrás. A vágást vagy szúrást erős szellemi töltéssel és helyes testtartással, a *shinai* vágó felületének (*datotsu-bu*) megfelelő szögben (*hasuji*) való használatával kell végezni, és utána *zanshin* -t kell végrehajtani.	**10. paragrafus** A Szabályzat 12. paragrafusában meghatározott helyes vágás során a vágás a *shinai jinbu* -jával azonos irányban történik. **11. paragrafus** A következő *datotsu* -k tekinthetők érvényesnek: 1. Az a *datotsu,* amelyet közvetlenül azután vágunk, hogy az ellenfél elejtette a *shinai* -ját. 2. Az a *datotsu,* amelyet azzal egyidejűleg vágunk, hogy az ellenfél kilép a *shiai-jo* -ról.

3. Az a *datotsu,* amelyet közvetlenül azután vágunk, hogy az ellenfél elesett.

12. paragrafus

A *datotsu* a következő esetekben érvénytelen:

1. *Aiuchi*.
2. A támadó fél *datotsu* -ját követően az ellenfél erős szellemi töltéssel rendelkezik, helyes testtartásban marad, és *shinai* -jának hegye a támadó felsőtestére irányul.

13. paragrafus – *A shinai datotsu-bu -ja*

A *shinai datotsu-bu* -ja (vágó felülete) a *tsuru* túloldalán található *jinbu* legelőnyösebben használható része, azaz a *monouchi*.

14. paragrafus - *Datotsu-bui*

A *datotsu-bui* a következőket foglalja magában:

1. *Men-bu* (*sho-men* és *sayu-men*)
2. *Kote-bu* (*migi-kote* és *hidari-kote*)
3. *Do-bu* (*migi-do* és *hidari-do*)
4. *Tsuki-bu* (*tsuki-dare*)

13. paragrafus

A Szabályzat 14. paragrafusában meghatározott *datotsu-bui* -t a 32. oldal *11. ábrán* mutatjuk be. M*en* és *kote* vágásnál a következő területeket célozzuk:

1. A jobb és bal oldali *men* vágásnak a halánték fölé kell érkeznie.
2. *Kote* vágásnál *chudan-no-kamae* esetén a jobb alkart célozzuk (ha az ellenfél úgy tartja a *shinai*-ját, hogy a bal karja van elöl, akkor a bal karját), illetve, más *kamae* -k esetén a bal vagy a jobb alkart.

15. paragrafus – Doppingszerek fogyasztása

A *shiai-sha* -k számára doppingszerek fogyasztása tilos.

14. paragrafus

A Szabályzat 15. paragrafusához kapcsolódó tiltott szereket külön részletezzük.

16. paragrafus - Sértő vagy támadó viselkedés

A *shiai-sha* -knak tilos sértő vagy támadó módon fellépni a *shinpan-in* -ek vagy az ellenfelek irányában.

17. paragrafus - További tiltások

A *shiai-sha* számára tilosak a következők:

Szabályzat	További előírások
1. Szabálytalan *kendo* felszerelés használata. 2. Az ellenfél elgáncsolása és a lábsöprés. 3. Az ellenfél sportszerűtlen kilökése vagy kitolása a *shiai-jo* -ról.	
4. A *jogai*, vagyis a *shiai-jo* -ról való kilépés a mérkőzés ideje alatt.	**15. paragrafus** A Szabályzat 17. paragrafusának 4. pontjában leírt *jogai* meghatározása a következő: 1. Ha valakinek az egyik lába teljesen a vonalon kívülre kerül. 2. Ha valaki úgy esik el, hogy bármelyik testrésze a vonalon kívülre kerül. 3. Ha valaki egyik testrészével vagy *shinai* -jával a vonalon kívül megtámaszkodik.
5. A *shinai* elengedése. 6. A *shiai* megszakításának kérése alapos indok nélkül. 7. Egyéb olyan cselekedetek, amelyek a Szabályzat megszegéséhez vezetnek.	**16. paragrafus** A Szabályzat 17. paragrafusának 7. pontjában meghatározott tiltások a következők: 1. Az ellenfelet megfogni vagy átölelni. 2. Az ellenfél *shinai*- ját megfogni, vagy a saját *shinai* -t megfogni a *jinbu*- nál. 3. Az ellenfél *shinai*- ját beszorítani a hónunk alá. 4. A *shinai* -t szándékosan rátenni az ellenfél vállára. 5. Elesést követően védekezés nélkül hasalni a padlón. 6. Szándékosan húzni az időt. 7. Helytelen *tsuba-zeriai* -t vagy *datotsu* -t alkalmazni.

18. paragrafus - *Taijo*

Ha egy *shiai-sha* a 15. vagy 16. paragrafusban leírt *hanszoku* -k elkövetése miatt veszít, el kell hagynia a *shiai* területét (*taijo*). A szabályszegő által addig megszerzett pontok vagy hely érvénytelenné válnak, ellenfele pedig két pontot szerez.

19. paragrafus - *Fusei-yogu*

Ha egy *shiai-sha* a 17. paragrafus 1. pontjában meghatározott *hanszoku* -t követ el, akkor az alább leírt büntetések valamelyikében kell részesíteni. Ha mindkét *shiai-sha* ilyen *hanszoku*-t követ el, akkor mindketten elvesztik a *shiai* -t, és az általuk szerzett pontok vagy hely érvénytelenné válnak.

1. Ha egy *shiai-sha* tiltott *kendo* felszerelést (*fusei-yogu*) használ, veszít. Az általa szerzett pont(ok) vagy hely érvénytelenné válnak, ellenfele pedig két pontot szerez.
2. Az előző bekezdésben meghatározott büntetés hatálya nem terjed ki visszamenőleg azokra a *shiai* -okra, amelyek során a tiltott *kendo* felszerelést nem vették észre.
3. Az a *shiai-sha*, akinél a tiltott felszerelés használatát észrevették, nem vehet részt a hátralevő *shiai* -okon; a szabályszegő azonban *dantai-shiai* során helyettesíthető, ha nincs másként kikötve.

20. paragrafus – Egyebek

1. Ha a *shiai-sha* két, a 17. paragrafus 2-7. pontjában meghatározott *hanszoku* -t követ el, akkor az ellenfele szerez egy pontot. Az ilyen *hanszoku* -k száma a *shiai* során összeadódik. *Encho* során azonban, vagy ha mindkét *shiai-sha* szerzett már egy-egy pontot, a második, mindkét *shiai-sha* által egyidejűleg elkövetett *hanszoku* kiegyenlíti egymást (*sosai*), és nem jár büntetés.
2. A 17. paragrafus 4. pontjában meghatározott *hanszoku* esetén, ha mindkét *shiai-sha* kilép a *shiai-jo* -ról, annak adunk büntetést, aki elsőként lép ki.
3. A 17. paragrafus 4. pontjában szereplő esetben, amikor a *yuko-*

17. paragrafus

A Szabályzat 20. paragrafusában leírt, egyidejű *hanszoku* -k esetében a *sosai* -t a következőképpen kell alkalmazni:

1. Az első *sosai* esetében a *hanszoku* -ra vonatkozó *senkoku* magyarázatát és jelzését először a piros, majd a fehér oldalon küzdő *shiai-sha* -hoz intézzük.
2. A második vagy azt követő *sosai* esetében egyidejűleg hidetjük ki a *senkoku* -t és jelzünk a *shinpan-ki -kkel*.

datotsu -ért járó *senkoku* -t visszavonjuk, a szabálytalanságért nem adunk büntetést.

4. A 17. paragrafus 5. pontjában meghatározott *hanszoku* esetén, amikor az ellenfél közvetlenül a szabályszegést követően hajt végre *yuko-datotsu* -t, a szabályszegést nem büntetjük.

21. paragrafus - A *shinpan* csoport összeállítása

A *shinpan* csoport tagjai a *shinpan-cho* és a *shinpan-in*- ek, két vagy több *shiai-jo* felállítása esetén pedig egy kijelölt *shinpan-shunin*.

22. paragrafus - *Shinpan-cho*

A *shinpan-cho* feladata annak biztosítása, hogy a *shiai* -ok lebonyolítása sportszerű legyen.

18. paragrafus

A *shinpan-cho* feladatai a következők:

1. A Szabályzat és a További előírások szigorú betartásának biztosítása a *shiai* során.
2. A *shiai* zökkenőmentes lefolyásának biztosítása.
3. Az *igi*- vel kapcsolatos ítéletek meghozatala.
4. A Szabályzatban vagy a További előírásokban nem szereplő kérdésekkel, vagy váratlan történésekkel kapcsolatos ítéletek meghozatala.

19. paragrafus

A *shinpan-cho* az első mérkőzés megkezdését a következőképpen jelzi:

1. Egy *shiai-jo* esetén akkor, amikor az első *shiai-sha* -k három lépéssel a *kaishi-sen* mögött, a *ritsu-rei* helyén (a továbbiakban ezeket szinonimákként használjuk) felállnak, a *shinpan-cho* is feláll, és jelzi a *shushin* -nak, hogy hirdesse ki a *shiai* megkezdését.
2. Két vagy több *shiai-jo* esetén akkor, amikor az összes elsőként küzdő *shiai-sha* páros feláll a *ritsu-rei* helyén, a *shinpan-cho* is

feláll, és síp vagy egyéb eszköz segítségével jelzi a mérkőzés megkezdését.

23. paragrafus - *Shinpan-shunin*

A *shinpan-shunin* a *shinpan-cho* -t segíti, és feladata az adott *shiai-jo* -n zajló *shiai* felügyelete.

20. paragrafus

A *shinpan-shunin* feladatai a következők:

1. Felelősséget vállal az adott *shiai-jo* -n folyó *shiai* irányításáért.
2. Biztosítja a Szabályzat és a További előírások megfelelő betartását.
3. Helyesen és gyorsan ítél a Szabályzat vagy a További előírások megsértésével és az esetlegesen benyújtott *igi* -kkel kapcsolatban, illetve szükség esetén jelentést tesz a *shinpan-cho* -nak.
4. Felügyeli a hozzá tartozó *shiai-jo* -n dolgozó *shinpan-in* -eket.

24. paragrafus - *Shinpan-in* -ek

1. A *shinpan* csoport egy *shushin*-ból és két *fukushin* -ból áll, akiknek együttes feladata ítéletet hozni *yuko-datotsu* és egyéb kérdések tekintetében.
2. A *shushin* feladata a *shiai* irányítása a *shinpan-ki* -kkel leadott jelzések és vezényszavak, pl. *yuko-datotsu*, *hanszoku* stb. segítségével.
3. A *fukushin* -ok úgy segítik a *shushin* -t a folyamatban levő *shiai* irányításában, hogy *shinpan-ki* -jeikkel jelzik, ha *yuko-datotsu*, *hanszoku* stb. történik. Továbbá, vészhelyzetben bármelyik *fukushin* adhat jelzést vagy utasítást a *shiai* felfüggesztésére.

21. paragrafus

A *shinpan-in* -ek feladatai a következők:

1. Irányítják a folyamatban levő *shiai* -t.
2. Egyértelmű vezényszavakkal és zászlóval jelzik az ítéleteket.
3. A többi *shinpan-in* -nel megegyező alapelvek szerint hoznak ítéletet.
4. Zászlóikkal reagálnak a többi *shinpan- in* jelzéseire.
5. Előre megbeszélt mennyiségű mérkőzés lezajlása után a *shinpan-in* -ek visszamenőleg megvitatják az adott *shiai* -on történt eseményeket, és szükség esetén a *shinpan-shunin*- nal és /vagy a *shinpan-cho* -val is konzultálnak.

25. paragrafus - *Kakari-in* csoport

A *shiai-jo* -n az időmérés, az eredményjelző táblák vezetése, a jegyzőkönyvvezetés, valamint a *shiai-sha* -k szólítása segítőkből álló *kakari-in* csoport segítségével történik. A *ka-*

22. paragrafus

A *kakari-in* csoportnak a Szabályzat 25. pontjában előírt összetétele és feladatai a következők:

1. Egy-egy *shiai-jo*- n az időmérők között van egy vezető, és két vagy több segítő, akik mérik a *shiai* időtartamát, valamint zászlóval

kari-in csoport összetételét és feladatait a További előírások tartalmazzák részletesebben.

jelzik a megszakításokat és a végét (33. oldal *13. ábra*).

2. Egy-egy *shiai-jo*- n a jegyzőkönyvvezetők között van egy vezető, és két vagy több segítő, akik a *shinpan-in* -ek által hozott *senkoku* -kat kiteszik a táblára, és ellenőrzik a *shinpan-ki* -ket.
3. Egy-egy *shiai-jo* -n a jegyzőkönyvvezetők között van egy vezető, és két vagy több segítő, akik feljegyzik a pontokat, azaz a *yuko-datotsu-bui* -k és a *hanszoku* -k számát és fajtáját, valamint a *shiai* -on eltöltött időtartamot.
4. Minden pályán van egy segítő csoport, amelynek vezetője behívja a soron következő *shiai-sha* -kat, és két vagy több további segítő, akik ellenőrzik a felszerelésüket.

23. paragrafus

Az egyes versenyek esetében előfordulhatnak másfajta előírások, a *shinpan-in* -ek egyenruhája azonban általában a következő:

1. Sima, sötétkék zakó
2. Sima, szürke nadrág
3. Sima, fehér ing
4. Sima, bordó nyakkendő
5. Sima, sötétkék zokni

26. paragrafus - Ítéletek

A *datotsu* -t a következő esetekben minősítjük y*uko* -nak és adunk rá egy pontot:

1. Ha két vagy három *shinpan-in* jelzi a y*uko-datotsu* -t.
2. Ha egy *shinpan-in yuko-datotsu* -t jelez, a többi pedig jelzi, hogy nem látta.

27. paragrafus - *Yuko-datotsu torikeshi* -je

Ha egy *shiai-sha* helytelenül viselkedik, a *yuko-datotsu* -ra vonatkozó ítéletet *gogi* -t követően visszavonjuk abban az esetben is, ha már megtörtént a *senkoku*.

24. paragrafus

A Szabályzat 27. paragrafusában leírt, *yuko-datotsu* -ra vonatkozó *torikeshi* -t a következő esetekben alkalmazzuk:

1. Ha a *yuko-datotsu* -t végrehajtó *shiai-sha* nem fejez ki szellemi

28. paragrafus - A *yuko-datotsu* -val és egyéb ítéletekkel kapcsolatos hibák

Ha a *shinpan-in* -ek bizonytalanok a *yuko-datotsu* -val vagy bármi mással kapcsolatban, *gogi* -t kell összehívni, ahol közösen hoznak ítéletet.

29. paragrafus - Shinpan eljárások

A *shinpan-in* -ek a következő módon bíráskodnak a *shiai* -on:

1. Ha az egyik *shinpan-in yuko-datotsu* -t jelez, a többi *shinpan-in* -nek is azonnal jeleznie kell saját ítéletét.
2. A *shushin yuko-datotsu* -t vagy a *shiai* felfüggesztését követően a folytatáshoz a *shiai-sha* -kat visszaküldi a *kaishi-sen* -re.
3. *Hanszoku* megítélése esetén a *shinpan-in* -ek *shinpan-ki* -jeikkel jelzik, hogy a *shiai* -t haladéktalanul fel kell függeszteni. Ha azonban a *hanszoku* nem volt egyértelmű, a *shinpan-in* -ek *gogi* -t hívnak össze az eset megbeszélésére.
4. A *shushin tsuba-zeriai* -ban kialakult patthelyzet esetén helyben szétválasztja a *shiai-sha* -kat (*wakare*), azután folytatódik a *shiai*.

és/vagy testtartásbeli éberséget az ellenfél esetleges ellentámadásával szemben.

2. Ha a *yuko-datotsu* -t végrehajtó *shiai-sha* eltúlzott mozdulatokkal próbálja elérni a *datotsu* érvényességének elfogadtatását.

25. paragrafus

A Szabályzat 28. paragrafusa szerint a *yuko-datotsu* -val és egyéb ítéletekkel kapcsolatos bírói hibák a következők:

1. A *yuko-datotsu* -ra vagy a *hanszoku* -ra vonatkozó hibás ítéletet hozunk.
2. A *shiai* időtartamának végét jelző jelzés ellenére *yuko-datotsu* megítélése.
3. *Yuko-datotsu* megítélése egy olyan *shiai* során, amelyben a *hanszoku* -k számolását eltévesztettük.

26. paragrafus

A Szabályzat 29. paragrafusának 4. pontjában leírt *wakare* -t a következőképpen kell végrehajtani:

1. A *shushin* a *wakare* vezényszóval szétválasztja a *shiai-sha* -kat, és

3. Ha egy *shiai-sha* a mérkőzés leállítását kéri, a *shushin* utasítást ad a *shiai* felfüggesztésére, valamint arra, hogy a *shiai-sha* indokolja meg a leállítást.
4. Ha a győzelmet *hantei* -vel kell eldönteni, a *shushin hantei* vezényszavára az összes *shinpan-in* egyszerre, a megfelelő *shinpan-ki* segítségével jelzi, kit tekint győztesnek.

közvetlenül ezután újraindítja a *shiai* -t.

2. A *shiai-sha* -kat a *shiai-jo* területén belül kell szétválasztanunk.

27. paragrafus

Ha valamelyik *shinpan-in* észreveszi, hogy a *tsuru* el van fordulva, jelzi a *shushin* -nak, hogy valami nincs rendben, a *shushin* pedig egyértelműen figyelmezeti a *shiai-sha* -t, hogy javítsa ki. Ha a *shiai-sha* nem fordítja a shinai -t a helyes irányba, a *shinpan-in* -ek nem fognak számára *yuko-datotsu* -t megítélni.

30. paragrafus - Sérülés vagy baleset

Ha egy *shiai-sha* sérülés vagy baleset következtében nem tudja folytatni a *shiai* -t, a *shinpan-in* -ek kiderítik, mi történt, és a következőképpen járnak el:

1. A *shinpan-in* -ek eldöntik, hogy orvosi konzultációt követően folytatható-e a *shiai*. Általános szabály, hogy a *shinpan-in* -ek maximum öt percet töltenek el egy ilyen helyzet kezelésével.
2. Ha egy *shiai-sha* sérülés következtében nem tudja folytatni a *shiai* -t, és úgy ítéljük meg, hogy akár szándékosan, akár nem szándékosan az ellenfél felelős a baleset miatt, az ellenfél elveszíti a *shiai* -t. Ha a baleset okát nem tudjuk kideríteni, a sérült *shiai-sha* (*shiai-funo-sha*) veszíti el a *shiai* -t.
3. Ha egy *shiai-sha* sérülés vagy baleset következtében harcképtelenné válik, egy későbbi *shiai* -ra még beállhat, ha az orvos vagy a *shinpan-in* -ek megengedik.
4. Az a *shiai-sha*, aki baleset okozása miatt veszít, a következő *shiai* -okon nem vívhat.

31. paragrafus - *Kiken*

Az a *shiai-sha,* aki nem jelenik meg a *shiai* kezdetén, elveszíti a mérkőzést, és a következő *shiai* -okon nem indulhat.

32. paragrafus - *Shiai-funo-sha* vagy *kiken-sha* által szerzett pontok

A 30. vagy 31. paragrafus következtében győztesnek ítélt versenyző két pontot szerez. A *shiai-funo-sha* által szerzett pontok érvényesek maradnak. A győztes *encho* esetén egy pontot szerez.

28. paragrafus

A Szabályzat 31. paragrafusában leírt *kiken* a következő esetek előfordulását jelenti:

1. Egy *shiai-sha* valamilyen ok miatt nem vesz részt a *shiai* -on.

33. paragrafus - A szabálytalanságot elkövető versenyző pontjai vagy megszerzett helye

Ha a szabálytalanságot elkövető versenyző a 30. paragrafus 2. pontjában leírt módon veszíti el a *shiai* -t, pontjai vagy megszerzett helye érvénytelenné válnak.

34. paragrafus - *Gogi*

Ha a *shinpan-in* -ek *gogi* összehívását látják szükségesnek, akkor leállítják a *shiai* -t, *gogi* -t hívnak össze, és a *shiai-jo* közepén állva megvitatják a felmerült problémát.

35. paragrafus - *Igi*

A *shinpan-in* -ek által hozott ítéletek ellen senki sem tiltakozhat.

36. paragrafus - Kétségek felmerülése

Ha kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy a *shinpan-in* -ek megfelelően alkalmazzák-e a Szabályzat -ot, a kantoku az adott *shiai* befejezése előtt *igi* -t nyújthat be a *shinpan-shushin* -nál vagy a *shinpan-cho* -nál.

29. paragrafus

A Szabályzat 36. paragrafusában leírt *igi* -t a következő módon kell benyújtani az adott *shiai* befejeződése és a *sogo-no-rei* előtt:

1. Az *igi* benyújtását a *kantoku* a *kantoku-ki* -vel jelzi (oldal *ábra*).
2. A *kantoku* az *igi* körülményeiről beszámol a *shinpan-shushin* -nak vagy a *shinpan-cho* -nak.

37. paragrafus - *Senkoku*

A *shinpan-in* -ek a 36. oldal *1. táblázatában* leírt módon utasítást adnak a mérkőzés megkezdésére, befejezésére, újrakezdésére, leállítására, valamint *wakare* -t, *yuko-datotsu* -t, győzelmet, *gogi* -t és *hanszoku* -kat hirdetnek ki. A *shinpan-in* -ek szükség esetén megindokolják a *senkoku* -t.

38. paragrafus - A *shinpan-ki* -k használata

A *shinpan-in* -ek a 36. oldal *1. táblázatában* leírt módon *shinpan-ki* -ket használnak a vívás leállítása, a *wakare*, a *yuko-datotsu*, a győzelem, a *gogi* és a *hanszoku* kihirdetésére.

39. paragrafus - További kérdések

A Szabályzat -ban nem említett problémák esetén a *shinpan-in* -ek *gogi* -val döntenek, amelyet a *shinpan-shushin* -nak vagy a *shinpan-cho* -nak is jóvá kell hagynia.

Függelék

1. A fent felsorolt előírásokat részben vagy teljesen módosítani lehet a verseny szokatlan méretéből vagy jellegéből fakadó kényelmi szempontok szerint, amennyiben ezek nem járnak a Szabályzat vagy a További előírások áthágásával.
2. A Szabályzat teljes mértékben 1997. március 26-ától hatályos.
3. A Szabályzat részben felülbírálásra került, és teljes mértékben 2000. március 23-ától hatályos.
4. A Szabályzat részben felülbírálásra került, és teljes mértékben 2006. december 7-étől hatályos.

Belépés és a pálya elhagyása

1. A *shiai-jo* -ra való belépéskor a *shiai-sha* -k pozíciójuknak megfelelően felsorakoznak, *kantoku* -juk utasítására meghajolnak a *shomen* felé, majd a pálya szélén kívül leülnek. Mielőtt lemennek, ugyanígy felsorakoznak, meghajolnak, majd kilépnek a *shiai-jo*-ról.

1. A *shiai-jo* -ra való belépéskor és annak elhagyásakor a *shinpan-in* -ek a *shinpan-ki* -ket a jobb kezükben tartják, és a *shiai-jo* szélének közepén, közvetlenül a vonalon belül felsorakoznak, úgy, hogy a *shushin* helyezkedik el középen (29. oldal *4. ábra* és 31. oldal *9. ábra*).

A csapatok felsorakozása

1. A két csapat egy-egy sorban egymással szemben (három lépéssel a *kaishi-sen* mögött) felsorakozik (28. oldal *2. ábra*), és a *shushin* utasítására végrehajtják a *rei* -t. A mérkőzés megkezdése előtt csak a *senpo* és a *jiho* sorakozik fel teljes felszerelésben, *shinai* -val együtt. Ha az éppen véget érő mérkőzést egy másik követi a napirendben, akkor a levonuló és a bevonuló csapatok együtt sorakoznak fel. Ha a két csapat nem fér el egy sorban, amint az a 28. oldal *3. ábráján* látható, akkor a levonuló és a bevonuló csapat külön-külön hajtja végre a *rei* -t.

A *shinpan-in* -ek elhelyezkedése a *shiai* megkezdése előtt, és a *shinpan-ki* -k használata

1. A *shinpan-in* -ek a következőképpen helyezkednek el:

- A *kojin-shiai* első köre előtt a *shiai-sha* -k felsorakoznak, majd a *shinpan-in* -ek elfoglalják kezdő helyüket (29. oldal *4. ábra* és 29. oldal *5. ábra*).
- *Dantai-shiai* esetén a csapatok felsorakoznak a *shiai-jo* -n, a *shushin* utasítására végrehajtják a *rei* -t, majd a *shinpan-in* -ek elfoglalják kezdő helyüket (29. oldal *4. ábra* és 29. oldal *5. ábra*).

2. A *shinpan-ki* -k használata a következőképpen történik:

- A *shinpan-in* -ek forgás során mindkét *shinpan-ki* -t a jobb kezükben tartják.
- Forgás után a *shushin* a piros *shinpan-ki* -t a jobb kezében, a fehéret pedig a bal kezében tartja. A *fukushin* kezében fordítva vannak a *shinpan-ki* -k (a fehér a jobb, a piros a bal kezében).
- Amikor a *shinpan-in* -ek cserélnek, a két *shinpan-ki* -t együtt tekerik fel úgy, hogy a fehér zászló belül, a piros pedig kívül van, és a jobb kezükben tartják őket.

A *shinpan-in* -ek forgása és cseréje

1. A *shinpan-in* -ek forgását a következőképpen kell végrehajtani:

- **A *shushin* és a *fukushin -ok* forgása**:
  A shinpan-in -ek a *shinpan-ki* -k feltekerése nélkül mennek át a következő helyükre (30. oldal, *6. ábra*).
- **A *shinpan-in* -ek leváltása adott helyükről:**
  A levonuló *shinpan-in* -t a *shinpan-ki* -k feltekerése és kölcsönös *rei* után váltja le egy másik bíró (30. oldal *7. ábra*).
- **Egy *shinpan-in* leváltása forgás után:**
  Forgás után az a *shinpan-in*, aki utoljára volt *shushin*, feltekeri a *shinpan-ki* -ket, és kölcsönös *rei* után leváltja őt a bejövő *shinpan-in* (31. oldal *8. ábra*).
- **A *shinpan-in* -ek cseréje, ha már befejezték a bíráskodást:**
  A bíráskodást befejező *shinpan-in* -ek a *shinpan-ki* -k feltekerése után felsorakoznak, és a következő csapat leváltja őket (31. oldal *9. ábra*).

Útmutató versenyzőknek	Útmutató bíróknak
A shomen felé végrehajtott rei	
1. *A shomen* felé a *rei* -t a *shushin* vezényszavára a következőképpen kell végrehajtani: • A verseny első *shiai* -jának kezdetén, valamint a verseny utolsó *shiai* -jának kezdetén és végén. • Ha a verseny egy napnál tovább tart, a *rei* -t minden egyes napon végre kell hajtani az első *shiai* megkezdésekor és az utolsó végén, valamint a verseny utolsó *shiai* -jának elején és végén. • A *shomen* felé a *rei* -t a kölcsönös *ritsu-rei* helyén kell végrehajtani.	1. A *shinpan-in* -ek a következő esetekben hajtanak végre *rei* -t a *shomen* felé: • A verseny első *shiai* -jának kezdetén, valamint a verseny utolsó *shiai* -jának kezdetén és végén. • Ha a verseny egy napnál tovább tart, a *rei* -t minden egyes napon végre kell hajtani az első *shiai* megkezdésekor és az utolsó végén, valamint a verseny utolsó *shiai* -jának elején és végén. 2. A *shushin* a következő esetekben vezényel *rei* -t a *shomen* felé: • *Kojin-shiai* esetén, amikor a *shinpan-in* -ek már elfoglalták a helyüket. • *Dantai-shiai* esetén, amikor a *shinpan-in* -ek és a *shiai-sha* -k már felsorakoztak a *shiai-jo* -n belül.
Kezdés	
1. A *shiai* megkezdése előtt a két *shiai-sha* a *ritsu-rei* helyére megy, és kölcsönös *rei* -t hajtanak végre *sageto* testtartásban. Ezután mindketten előre lépnek három lépést, és miközben lemennek *sonkyo* pozícióba, előhúzzák a *shinai* -t. A *shiai* a *shushin senkoku* -jával kezdődik.	1. Az első *shiai* megkezdésekor a *shinpan-cho* a következőképpen jár el: • Ha egy *shiai-jo* van, akkor a *shinpan-cho* már a helyén áll, amikor az első *shiai-sha* -k megérkeznek a *ritsu-rei* helyére. • Ha két vagy több *shiai-jo* van, a *shinpan-cho* már a helyén áll, amikor a *shiai-sha* -k megérkeznek az első menetre a *ritsu-rei* helyére, és síp vagy más eszköz segítségével jelzést ad. 2. A *shushin* a *shinpan-cho* jelzésére utasítást ad az első *shiai* megkezdésére (34. oldal 14. ábra).
Yuko-datotsu	
1. Ha a *shushin yuko-datotsu* -t ítél, a *shiai-sha* -k azonnal megszakít-	1. A *shinpan-in* -ek a következő jelzéseket adják a *shinpan-ki -kkel* (34. oldal *14-17. ábra*).

Útmutató versenyzőknek	Útmutató bíróknak
ják a *shiai* -t. A versenyzők visszatérnek a *kaishi-sen* -re, és *chudan-no-kamae* testtartásban hallgatják a *shushin senkoku* -ját.	• Ha a *shinpan-in* -ek érvényesnek ítélik a *datotsu* -t, a *shinpan-ki* -vel történő jelzés közben visszatérnek kiinduló helyükre, majd a *shushin* által kiadott *senkoku* -ra leeresztik *shinpan-ki* -jüket. • Ha egy *shinpan-in* észreveszi, hogy nem értenek egyet vele egy *datotsu* érvényességét illetően, azonnal abbahagyja a találat további jelzését (34. oldal *16. ábra* és *14. ábra*). • Ha egy *datotsu* -t a Szabályzat 26. paragrafusa szerint érvényesnek ítélünk, akkor a *shushin* -nak a megfelelő *shinpan-ki* -vel jeleznie kell a *yuko-datotsu* -t akkor is, ha eredetileg mást ítélt vagy *kiken* -t jelzett. 2. *Torikeshi* esetén a *shushin* a *gogi* -t követően a *shinpan-ki* -ket visszaemeli abba a helyzetbe, amelyben *yuko-datotsu* jelzésekor, a *gogi* összehívását megelőzően volt, azután *shinpan-ki* -jei többszöri keresztezésével kihirdeti a *torikeshi* -t (34. oldal 15. és 16. ábra).
Leállítás kérése	
1. A *shiai-sha* -k kézfelemeléssel kérhetik a *shushin* -t a mérkőzés leállítására, majd kérésüket szóban is meg kell indokolniuk. 2. Ha a *shiai-sha* meglazult felszerelését vagy formaruháját szeretné megigazítani a leállás alatt, akkor a *kaishi-sen* -nél állva *noto* -t hajt végre, majd a *shiai-jo* -n belül maradva a vonalig hátrál, és lemegy *seiza* -ba vagy *sonkyo* -ba. Eközben az ellenfél *seiza* -ban vagy *sonkyo* -ban várakozik.	1. Ha a *shushin* észreveszi, hogy az egyik *shiai-sha* a mérkőzés leállítását kéri, azonnal felfüggeszti a *shiai* -t, és megkérdezi a *shiai-sha* -tól a leállítás okát (lásd a Szabályzat 29. paragrafusának 5. pontját). 2. Ha a *shushin* a leállítás kérését indokolatlannak ítéli, *gogi* -t kell összehívni.
Megszakítás	
1. Ha valamelyik *shinpan-in yame* -t vezényel, a *shiai-sha* -k azonnal megszakítják a *shiai* -t, visszatérnek a *kaishi-sen* -re, és meghallgatják a *shushin senkoku* -ját vagy utasítását.	1. A *shinpan-in* -ek a következő esetekben szakítják meg a *shiai* -t: • *Hanszoku* • Sérülés vagy baleset • Veszély elkerülésére

- A *shinai* feletti kontroll elvesztése
- *Igi*
- *Gogi*
- A *tsuru* oldalra fordulása.

2. A *shinpan-in* -ek a következő módon szakítják meg a *shiai* -t:

- A *shinpan-in* -ek a megszakításra vonatkozó *senkoku* -t követően visszatérnek kiinduló helyükre.
- A *shinpan-in* -ek akkor eresztik le *shinpan-ki* -jüket, ha már mindkét *shiai-sha* tudomásul vette a *senkoku* -t vagy a jelzést (34. oldal *19.* és *14. ábra*).
- *Hanszoku* esetén a *shinpan-in* -ek visszaállnak kiinduló helyükre, és a *senkoku shushin* által történő kihirdetéséig jelzik a megfelelő *shinpan-ki* -vel az ítéletüket (35. oldal 22. ábra és 24. ábra).
- Ha valamelyik *fukushin* ad vezényszót a megállásra, a *shushin* azonnal jelez a *shinpan-ki* -kkel, és utasítást ad a mérkőzés megszakítására (34. oldal 19. ábra).

3. Ha egy *shiai-sha* elejti a *shinai* -ját vagy elesik, és az ellenfele nem hajt végre rajta azonnal vágást vagy szúrást, akkor a *shushin* -nak meg kell szakítania a mérkőzést (34. oldal 19. ábra).
4. Amikor *hanszoku* -t ítélünk, a *shushin* visszamegy a kiinduló helyére, és mindkét *shinpan-ki* -t az egyik kezében tartva másik kezésvel mutatja a *hanszoku* sorszámát a szabálytalanság elkövetőjének (35. oldal *22. ábra* és *24. ábra*).
5. Ha mindkét *shiai-sha* egyszerre követett el *hanszoku* -t, és emiatt az egyik *shiai-sha* pontot szerez, akkor először a pontszerző *shiai-sha* -t kell megbüntetnünk, és utána a másikat (35. oldal *23. ábra* és *24. ábra*).

Útmutató versenyzőknek	Útmutató bíróknak
Gogi	
1. Ha a *shushin gogi* -t hív össze, a *shiai-sha* -k a *kaishi-sen* -hez állva *noto* -t hajtanak végre, majd visszahátrálnak a *shiai-jo* szélét jelző vonal belső oldalához, és ott várakoznak *sonkyo* -ban vagy *seiza* -ban.	1. *Gogi* -t a következő esetekben kell összehívni: • *Yuko-datotsu* -ra vonatkozó *torikeshi* esetén. • Bírói hiba esetén. • Nem egyértelmű *hanszoku* esetén. • A Szabályzat végrehajtásával vagy alkalmazásával kapcsolatos kétségek esetén. 2. *Gogi* esetében a következőképpen kell eljárnunk: • A *shushin* mindkét *shiai-sha* -t utasítja, hogy hátráljanak vissza a *shiai-jo* szélét jelző vonal belső oldalához. • Ha valamelyik *fukushin gogi* -t szeretne összehívni, a *shushin* azonnal megszakítja a *shiai* -t (34. oldal *19. ábra* és 35. oldal *25. ábra*).
Újrakezdés	
1. A *shiai-sha* -k a *kaishi-sen* -nél *chudan-no-kamae* -t vesznek fel, és a *shushin* vezényszavára újrakezdik a *shiai* -t.	1. A *fukushin* -ok a *shiai* folytatásához a *shushin nihon-me* vagy *shobu* vezényszavára leengedik a *shinpan-ki* -ket. 2. A *shiai* -t megszakítás után ugyanolyan módon kezdjük újra, mint a *shiai* elején.
Wakare	
1. Amikor a *shushin wakare* -t vezényel, a *shiai-sha* -k azonnal szétválnak, és ott, ahol vannak, *chudan-no-kamae* -ba állnak, majd a *shushin* vezényszavára folytatják a *shiai* -t.	1. Ha *tsuba-zeriai* -ban patthelyzet alakul ki, a *shushin* a *shinpan-ki* -ket vízszintesen előrefelé tartva *wakare* vezényszóval szétválasztja a *shiai-sha* -kat, majd a *shinpan-ki* -k leengedése közben *hajime* vezényszóval újraindítja a mérkőzést (35. oldal *20. ábra* és 34. oldal *14. ábra*). Ha valamelyik *shiai-sha* közel kerül a vonalhoz, a *shushin* -nak utasítania kell arra, hogy maradjon a *shiai-jo* -n belül.

Útmutató versenyzőknek	Útmutató bíróknak
Igi benyújtása	
1. Mialatt a *kantoku igi* -t nyújt be, a *shiai-sha* -knak ugyanúgy kell várakozniuk, mint *gogi* esetén.	1. A *shinpan-in* -ek *igi* esetén a következőképpen járnak el: • A *shinpan-in* -ek azonnal megszakítják a *shiai* -t (34. oldal *19. ábra*). • A *shinpan-shunin* vagy a *shinpan-cho* utasítására a *shinpan-in* -ek *gogi* során megvitatják az *igi* -t. • A *shinpan-shunin* vagy a *shinpan-cho* tájékoztatja a k*antoku* -t a *shinpan-in* -ek ítéletéről. • A *shushin* utasítja a *shiai-sha* -kat a *shiai* folytatására (34. oldal *14. ábra*).
Hantei, chusen* vagy *shiai-funo	
1. *Hantei* útján elnyert győzelem esetén a *shiai-sha chudan-no-kamae* -ban a *kaishi-sen* -hez áll, és meghallgatja a *shushin senkoku* -ját.	1. Ha a győzelmet *hantei* segítségével kell eldönteni, a *shinpan-in* -ek a *shushin hantei* vezényszavára egyszerre felemelik a győztest jelző *shinpan-ki* -t (34. oldal *15. ábra*). A *shinpan-in* -ek nem jelezhetnek *hikiwake* -t vagy tartózkodást.
2. *Chusen* vagy *shiai-funo* útján elnyert győzelem esetén a *shiai-sha* szintén a fent leírtak szerint viselkedik.	2. A *chusen* vagy *shiai-funo* útján kihirdetett győzelem esetén a *shushin* a megfelelő *shinpan-ki* -vel és *senkoku* -val jelzi a győztest, majd leengedi a *shinpan-ki* -t (34. oldal *15*. és *14. ábra*).
Fusen-gachi	
1. *Fusen-gachi* esetén a *shiai-sha* előremegy a *kaishi-sen* -hez, lemegy *sonkyo* -ba, feláll, meghallgatja a *fusen-gachi* vezényszót, ismét lemegy *sonkyo*-ba, végrehajtja a *noto* -t, és elhagyja a *shiai-jo* -t.	1. *Kojin-shiai* esetén a *shushin* kihirdeti a győztest, és egyúttal jelez a megfelelő *shinpan-ki* -vel (34. oldal 15. ábra).
2. Ha a *fusen-gachi dantai-shiai* során történik, a győztes csapat felsorakozik, és fogadja a *shushin senkoku* -ját (28. oldal *2. ábra*).	2. *Dantai-shiai* esetén a *shushin* utasítja a győztes csapatot, hogy sorakozzanak fel, azután a megfelelő *shinpan-ki* -vel történő jelzéssel kihirdeti a győzelmüket (34. oldal *15. ábra*).

Útmutató versenyzőknek	Útmutató bíróknak
Befejezés	
1. A *shiai* végén a *shiai-sha* -k visszatérnek a *kaishi-sen* -hez, *chudan-no-kamae* -ba állnak, meghallgatják a *shushin senkoku* -ját, lemennek *sonkyo* pozícióba, végrehajtják a *noto* -t, felállnak, felveszik a *taito* pozíciót, hátralépnek a *ritsu-rei* helyére, a *shinai* -t leengedik *sageto* -ba, és kölcsönösen elvégzik a *ritsu-rei* -*t*.	1. Ha egy *shiai* győzelemmel zárul vagy lejár a mérkőzésre szánt idő, a *shushin* felfüggeszti a *shiai* -t, a *shiai-sha* -kat visszaküldi a *kaishi-sen* -hez, és a *senkoku* -val egyidőben a megfelelő *shinpan-ki* -vel jelzi a végeredményt (34. oldal *19. ábra* → *14. vagy 18. ábra* → *14. ábra*). *Encho* esetén a *shushin encho* -t vezényel, majd újraindítja a *shiai* -t (34. oldal *14. ábra*).
2. *Dantai-shiai* végén az utolsó két *shiai-sha* teljes felszerelésben, *shinai-* val együtt a *shiai-jo* -n belül megvárja, amíg csapattársai felsorakoznak, a *shushin* utasítására a két csapat tagjai kölcsönös *rei* -t hajtanak végre, majd elhagyják a *shiai-jo* -t (28. oldal *2. ábra* és *3. ábra*).	2. A *dantai-shiai* befejezése után a *shinpan-in* -ek felsorakoznak, és a *shushin* mindkét csapatot utasítja a kölcsönös *rei* végrehajtására.
Egyéb irányelvek	
1. A *nito* -t a következőképpen kell használni: • *Sageto* -nál a *daito* -t és a *shoto* -t is a bal kézben kell tartani. • A *kamae* felvételekor a bal kézben tartandó *shinai* -t jobb kézzel kihúzzuk, és a bal kézbe visszszahelyezve irányba állítjuk. Ezután jobb kézzel kihúzzuk a másik *shinai* -t. • *Noto* két *shinai* -val történő végrehajtásához a jobb kézben levőt először áttesszük a bal kézbe, a másodikat pedig, amelyik már a bal kézben van, jobb kézzel a bal oldalon tartva hátrafordítjuk. • A fent felsorolt három eltérésen kívül a *nito* -t használó *shiai-sha* -k viselkedése az *itto* -t használókéval megegyezik.	1. A *shinpan-in* -eknek a *shiai* megkezdését megelőzően meg kell győződniük arról, hogy a *shiai-sha* -k megfelelően viselik-e a kendo formaruhát (*kendo-gi, hakama, mejirushi* és *nafuda*) (lásd a Szabályzat 5. paragrafusát és a További előírások 4. és 5. paragrafusát).
2. A *shiai-sha* -k formaruhája legyen tiszta, rendes, ne legyenek rajta gyűrődések vagy szakadások.	2. A *shinpan-in* -eknek meg kell győződniük arról, hogy a *shiai-sha* -k megfelelő *kendo-gu* -val, *shinai* -val (és *tsuba* -val) vannak felszerelve (lásd a Szabályzat 3. és 4.

Útmutató versenyzőknek	Útmutató bíróknak
	paragrafusát és a További előírások 3. és 4. paragrafusát).
3. *A kendo-gu* -t szorosan kell rögzíteni, hogy a *shiai* során ne lazuljon ki. Ezenkívül, a *men-himo* szárai a csomótól lefelé 40 cm-nél nem lehetnek hosszabbak.	3. A *shushin* -nak a *shiai-sha* -kat helytelen viselkedés esetén rendre kell utasítania.
4. *A shiai-sha* -k a *shiai-jo* -n csak *sogo-no-rei* -t végezhetnek, a személyes megnyilvánulásokat, például a *shinpan-in* -ek felé való meghajlást vagy a kölcsönös *zarei* -t kerülniük kell.	4. A *shinpan-in* -eknek akkor is rendre kell utasítaniuk a *shiai-sha* -kat, ha a *shiai* után, már a helyükön ülve beszélnek vagy viselkednek helytelenül.
5. Amikor az előző *shiai-sha* kilép, a következő pedig belép a *shiai-jo*-ra, kerülni kell a kézfogást és a bátorító érintéseket, például egymás *do* -jának megütögetését.	5. A *kakari-in* -eknek a *shiai* problémamentes lebonyolítása érdekében a *shinpan-shunin* -nal vagy a *shinpan-cho* -val összehangolva kell végezni a feladatukat.
6. *A shiai-sha* -k addig nem léphetnek be a *shiai-jo* -ra, ameddig a *shinpan-in* -ek el nem foglalják a helyüket.	6. Az eredményjelző táblát vezető segítők a *shiai* megkezdése előtt gondoskodnak arról, hogy a *shinpan-ki* -k a bírók rendelkezésére álljanak. Minden egyes *shiai-jo* -n hat pár *shinpan-ki* -re van szükség.
7. *A shiai-sha* -k nem léphetnek be a *shiai-jo* területére addig, ameddig az előző *shiai* -on részt vevő két *shiai-sha* el nem hagyta azt.	
8. A *kantoku* -k és a *shiai-sha* -k a vívás előtti várakozó területre nem vihetnek be órát, és jelzésekel vagy bekiabálással sem biztathatják a versenyzőket.	
9. A csapat tagjainak a *dantai-shiai* első és utolsó mérkőzése alatt lehetőleg *seiza* -ban kell ülniük.	

1. ábra: *Shiai-jo* (Sztenderd)

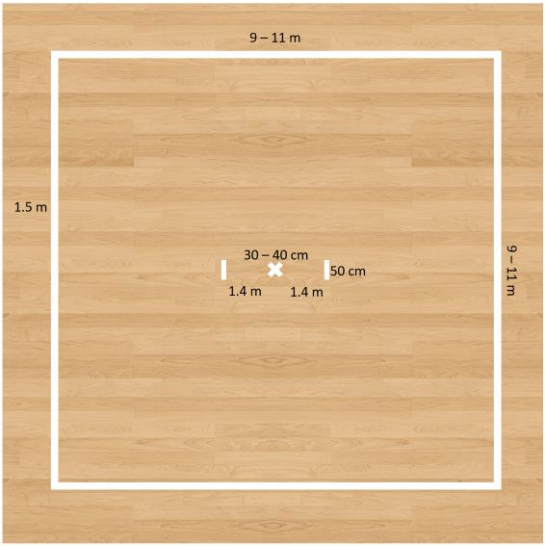

1. ábra

2. ábra: Sorakozás a *shiai* elején és végén

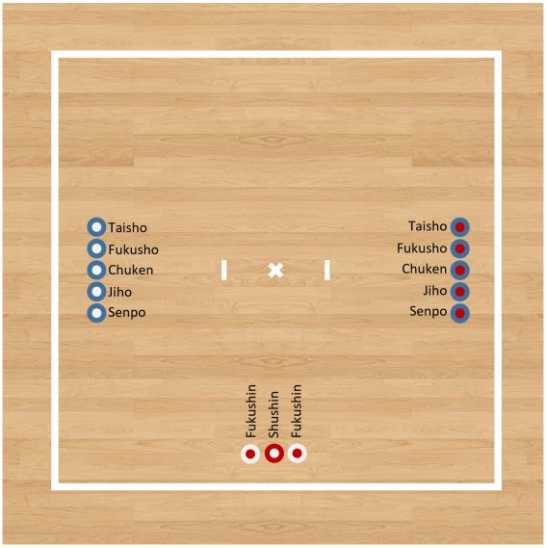

3. ábra: Sorakozás a *shiai* elején és végén

4. ábra: A *shinpan-in* -ek sorakozása

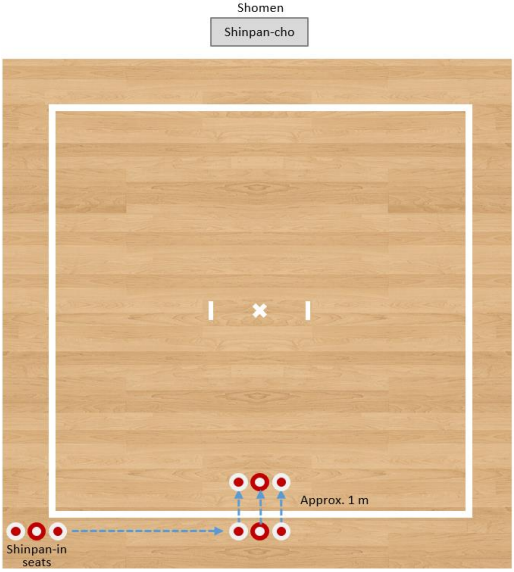

5. ábra: A *shinpan-in* -ek kiinduló helye

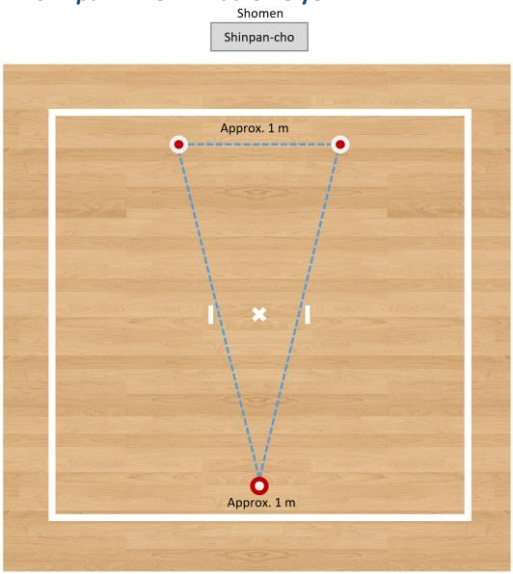

6. ábra: A *shinpan-in* -ek forgása

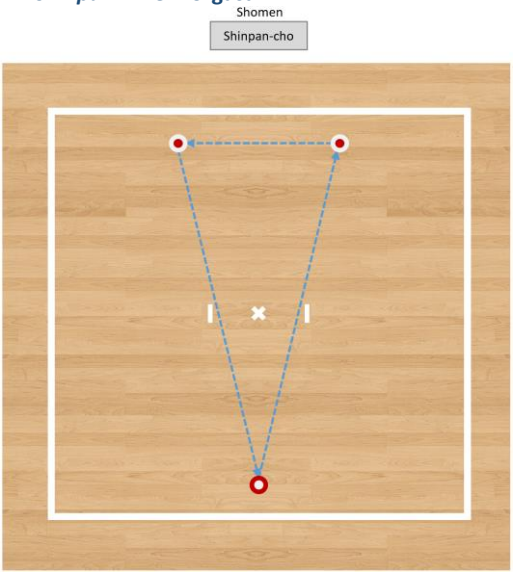

7. ábra: A *shinpan-in* -ek cseréje (A)

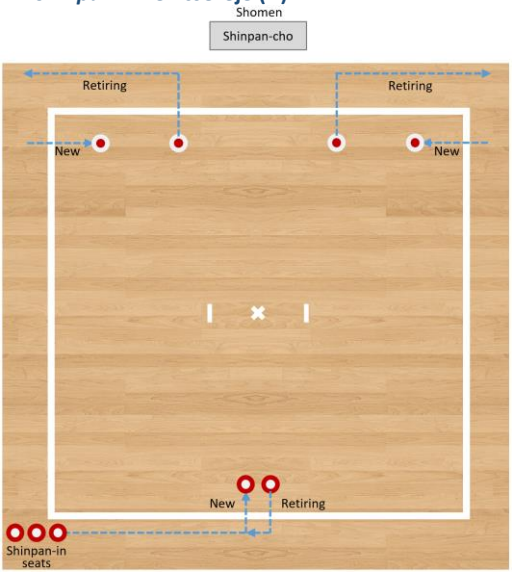

8. ábra: A *shinpan-in* -ek leváltása (B)

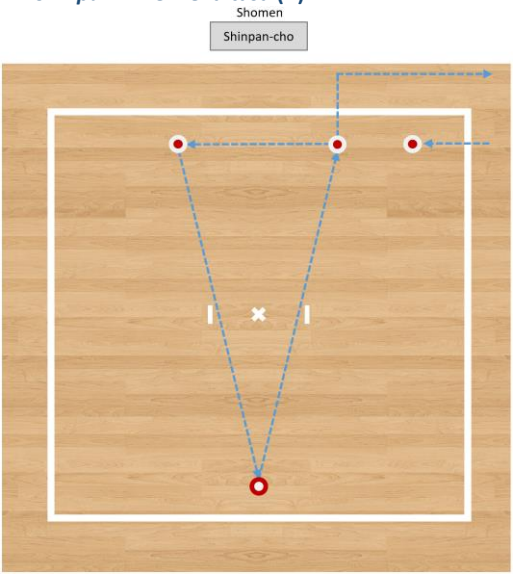

9. ábra: A bírói csoport leváltása

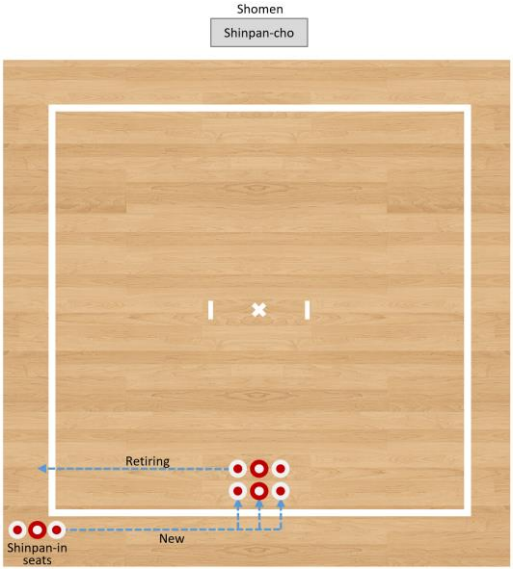

8. és 9. ábra

10. ábra: A *shinai* egyes részeinek elnevezése

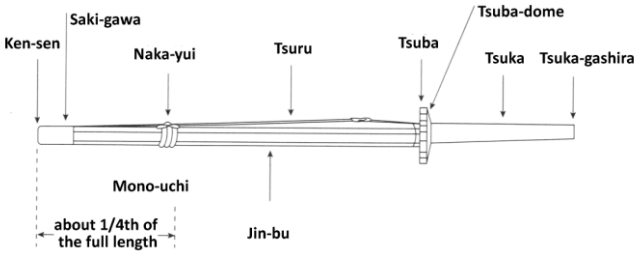

11. ábra: Kendo-bu és datotsu-bui

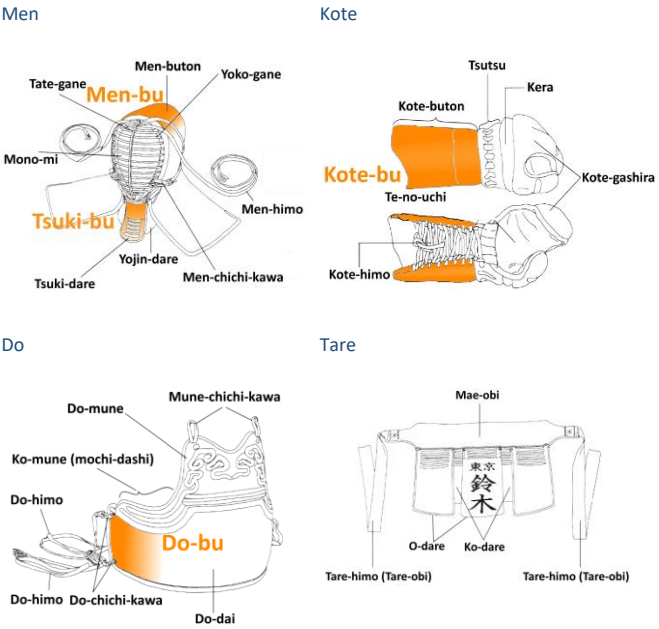

12. ábra: *Nafuda*

13. ábra: A zászlókra vonatkozó kikötések

Shinpan-ki -k

Kantoku-ki (piros)

Időmérésnél használt zászló (sárga)

14-19. ábra

14. ábra: Kezdés, újrakezdés vagy befejezés
A zászlókat tartsuk a két oldalunk mellett (kiinduló helyzet).

15. ábra: *Yuko-datotsu, hantei* győzelem megítélése
Emeljük fel a zászlót 45 fokos szögben felfelé az egyik oldalon.

16. ábra: Y*uko-datotsu-ra* vagy *sosai-ra vonatkozó torikeshi*
Egymást keresztezve lefelé mozgassuk a zászlókat (2-3 alkalommal).

17. ábra: Tartózkodás a y*uko-datotsu* megítélésétől
Tartsuk a zászlókat egymáson keresztezve lefelé (elöl a piros, mögötte a fehér).

18. ábra: *Hikiwake*
Tartsuk a zászlókat felfelé a homlok előtt keresztezve (elöl a pirosat, mögötte a fehéret).

19. ábra: Leállítás
Tartsuk a zászlókat egyenesen felfelé.

20. ábra: *Wakare*
Tartsuk ki mindkét zászlót egyenesen előre.

21. ábra: *Gogi*
Jobb kézzel emeljük felfelé mindkét zászlót.

22. ábra: *Hanszoku*
Tartsuk az egyik zászlót oldalra lefelé 45 fokos szögben.

23. ábra: Együttes *hanszoku*
Tartsuk mindkét oldalon lefelé 45 fokos szögben a zászlókat.

24. ábra: Hanszoku kihirdetése
Vegyük egyik kezünkbe a zászlókat, a másik kezünk ujjain pedig mutassuk a versenyzőnek, hányadik *hanszoku* -t kapja.

1. táblázat: A *shinpan-in* -ek *senkoku* -inak kihirdetése és a *shin pan-ki* -k használata

	Szituáció	*Senkoku*	A *shinpan-ki* -kkel végzett mozdulatok
Kezdés	A *shiai* megkezdése	***Hajime***	A zászlók a két oldalunk mellett leeresztve vannak.
Újrakezdés	A *shiai* újrakezdése	***Hajime***	Ugyanaz, mint fent.
Leállítás	A *shiai* leállítása	***Yame***	Egyenesen emeljük fel a zászlókat.
Yuko-datotsu	*Yuko-datotsu megítélése*	***Men-, Kote-, Do-, Tsuki-ari***	45 fokos szögben emeljük fel az egyik zászlót.
	Nincs *yuko-datotsu*		Keresztező mozdulatokkal jelezzünk lefelé a zászlókkal.
	Tartózkodás az ítélethozatáltól		Tartsuk a zászlókat keresztbe téve lefelé.
	Torikeshi of *yuko-datotsu*	***Torikeshi***	Keresztező mozdulatokkal jelezzünk lefelé a zászlókkal.
	Nihon-me megkezdése	***Nihon-me***	A felemelt zászló leengedése.
	Shobu megkezdése	***Shobu***	Ugyanaz, mint fent.
Győzelem megítélése	Döntés a győzelemről	***Shobu-ari***	Ugyanaz, mint fent.
	Az *encho* megkezdése	***Encho-Hajime***	A zászlók a két oldalunk mellett leeresztve vannak.
	Ippon-gachi	***Shobu-ari***	45 fokos szögben emeljük fel az egyik zászlót.
	A *hantei* kihirdetése	***Hantei***	Ugyanaz, mint fent.
	Győzelem *hantei* útján	***Shobu-ari***	Engedjük le a felemelt zászlót.
	Győzelem *kiken* útján	***Shobu-ari***	45 fokos szögben emeljük fel az egyik zászlót.

	Hikiwake	***Hikiwake***	Tartsuk a zászlókat egymáson keresztbe téve a homlokunk elé.	
	Harcképtelenné válás a *shiai*-on	***Shobu-ari***	45 fokos szögben emeljük fel az egyik zászlót.	*15*
	Győzelem *chu-sen* útján	***Shobu-ari***	Ugyanaz, mint fent.	*15*
	Daihyousha-sen	***Hajime***	A zászlók a két oldalunk mellett vannak.	*14*
Gogi	*Gogi* összehívása	***Gogi***	Mindkét zászlót emeljük a jobb kezünkkel egyenesen felfelé.	*21*
	Eredményének jelzése		A *shushin* jelez az egyik zászlóval.	
Han-szoku	Szerhasználat esetén	***Shobu-ari***	45 fokos szögben emeljük fel az egyik zászlót.	*15*
	Sértő vagy támadó cselekedetek esetén	***Shobu-ari***	Ugyanaz, mint fent.	*15*
	Fusei-yogu használata esetén	***Shobu-ari***	Ugyanaz, mint fent.	*15*
	Az ellenfél elgáncsolása vagy lábának kisöprése esetén	***Hanszoku-ikkai Hanszoku-nikai***	Először tartsuk az egyik zászlót 45 fokos szögben lefelé, azután hirdessük ki a *hanszoku*-t, a sorszámát ujj(aink)kal mutatva a szabályt megszegő versenyző felé.	*22 24*
	Az ellenfél kilökése a *shiai-jo*-ról	***Ugyanaz, mint fent***	Ugyanaz, mint fent.	*22 24*
	A *shinai* elengedése	***Ugyanaz, mint fent***	Ugyanaz, mint fent.	*22 24*
	A mérkőzés megszakításának kérése alapos ok nélkül	***Ugyanaz, mint fent***	Ugyanaz, mint fent.	*22 24*
	Mindkét *shiai-sha* által egyidőben elkövetett hanszoku	***Ugyanaz, mint fent***	Tartsuk a zászlókat 45 fokos szögben lefelé mindkét oldalon.	*23 24*

1. táblázat

	A szabályok különféle módokon való megszegése	***Ugyanaz, mint fent***	Először emeljük fel az egyik zászlót 45 fokos szögben lefelé az egyik oldalon, azután pedig hirdessük ki a *hanszoku*-t, a sorszámát ujj(aink)kal mutatva a szabályt megszegő versenyző felé.	*22* *24*
	A második *hanszoku* elkövetése	***Hanszokunikai Ippon-ari***	45 fokos szögben emeljük fel az egyik zászlót.	*15*
	Sosai alkalmazása	***Sosai vagy Onajikusosai a második kiegyenlítés után.***	Keresztező mozdulatokkal jelezzünk lefelé a zászlókkal.	*16*
Wakare	Ha *tsuba-zeriai*-ban patthelyzet alakul ki	***Wakare***	Emeljük fel mindkét zászlót egyenesen előre.	*20*
	A *shiai* folytatása	***Hajime***	Mindkét zászlót engedjük le.	
Sérülés, baleset, *kiken*	*Shiai-funo* sérülés, baleset vagy *kiken* következtében	***Shobu-ari***	45 fokos szögben emeljük fel az egyik zászlót.	*15*

Útmutató az események rögzítéséhez

A segítők a *shushin senkoku* -jának megfelelően elhelyezik az eredményjelző táblán a jelöléseket, így a *shinpan-in* -ek, a *shiai-sha* -k és a közönség nyomon tudják követni a *shiai* állását.

2. táblázat: Az események és jelzések rögzítése

Események	Jelölé-sek	Jelzések
Yuko-datotsu	M K D T	A *yuko-datotsu* -k jelölési sorrendjét a 39. oldalon a *3. táblázatban* mutatjuk be.
Hanszoku	▲	*A hanszoku* jelzésére piros háromszöget teszünk fel, amint az a 39. oldal *3. táblázatában* látható.
2. hanszoku	H	A második *hanszoku* elkövetése után a jelölést leszedjük, és egy H jelzést helyezünk el az ellenfél oldalán.
Sosai	Ht	*Sosai* esetén a *hanszoku* jelölést fent hagyjuk. A *hanszoku* sorszámát külön rögzítjük a jegyzőkönyvben.
Győzelem *hantei* útján		A Ht jelölést kell feltenni.
Győzelem *chusen* útján	C	A C jelölést kell feltenni.
Ippon-gachi	1	Ha a *shiai* 1 : 0 eredménnyel zárul, az 1 jelölést kell feltenni.
Encho	E	*Encho* esetén az E jelölést tesszük ki a kereten belül a középvonal alsó részére.
Hikiwake	X	*Hikiwake* esetén az X jelölést tesszük ki a kereten belül a középvonal alsó részére.
Fusen-gachi, kiken vagy shiai-funo	◯ ◯	A győztes oldalára a OO jelöléseket tesszük ki. *Encho* esetén csak egy O jelölést tegyünk ki.

3. táblázat: *Dantai-shiai* során használt eredményjelző tábla bemutatása

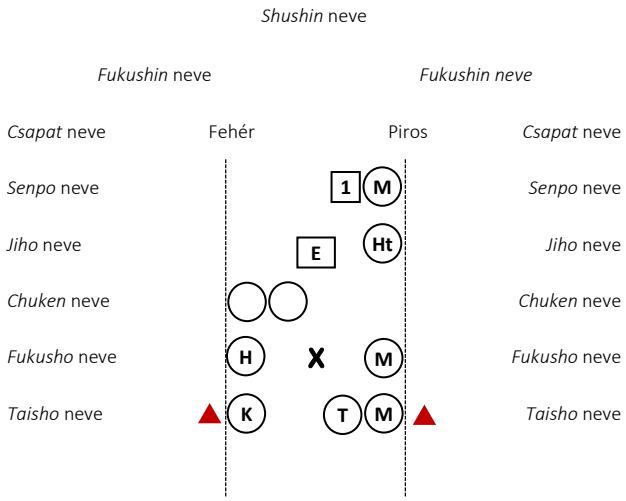

Megjegyzés:

- A piros és a fehér csapat elhelyezése az eredményjelző táblán a *shushin* kezében tartott *shinpan-ki* színével azonos oldalon történik.
- A *kojin-shiai* -ra vonatkozó megfelelő eredményjelző táblát lehet használni minden versenyen.

4. táblázat: *Shinai* -val kapcsolatos kikötések

A: *Itto*

	Férfi/női	12-15 év	15-18 év	≥ év
Hossz	Férfi/női	≤ 114 cm	≤ 117 cm	≤ 120 cm
Súly	Férfi	≥ 440 gr	≥ 480 gr	≥ 510 gr
	Női	≥ 400 gr	≥ 420 gr	≥ 440 gr

B: *Nito*

	Férfi/női	≥ 18 év	
		Daito	Shoto
Hossz	Férfi/Női	≤ 114 cm	≤ 62 cm
Súly	Férfi	≥ 440 gr	280 gr - 300 gr
	Női	≥ 400 gr	250 gr - 280 gr

Hogyan mérjük meg a *szaki-gawa hegyének átmérőjét*?

Szaki-gawa hossza

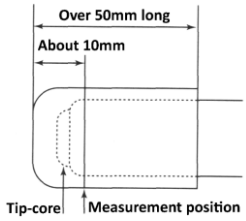

Szaki-gawa átmérője

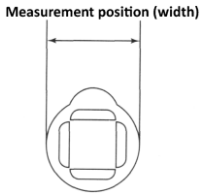

Kendo szótár

Aiuchi	Két *yuko-datotsu* együttes, egyidőben történő végrehajtása
Chigiri	A *shinai tsuka* részének aljában található fémlemezke
Chudan-no-kamae	Az öt alap *kamae* egyike
Chuken	Egy öt fős csapatban a harmadik *shiai-sha*
Chusen	A mérkőzés kimenetelének sorshúzással való eldöntése
Daihyousha	A csapatot képviselő *shiai-sha*
Daihyousha-sen	*Shiai*, amelynek kimenetelét a *daihyousha* döntötte el
Daito	Hosszú kard
Dantai	Csapat
Dantai-shiai	Csapatmérkőzés
Datotsu	Vágás vagy szúrás
Datotsu-bu	A *shinai yuko-datotsu* végrehajtására használt része
Datotsu-bui	A *yuko-datotsu* által célba vett területek
Do	Vért
Do-bu	A *do* jobb és bal oldala
Encho	A *shiai* idejének meghosszabbítása
Fukushin	Az egyik mellékbíró
Fukusho	Az utolsó előtti versenyző egy csapatban
Fusei-yogu	Tiltott felszerelés
Fusen-gachi	Az ellenfél szabálytalanságának vagy leléptetésének köszönhetően elnyert győzelem
Gogi	Bírói konzultáció
Hakama	A *kendo* során viselt nadrágszoknya
Hanszoku	Szabálysértés
Hantei	*Yuko-datotsu* helyett a *shinpan-in* -ek által eldöntött győzelem
Hasuji	A hasznos vágóél pályája
Hikiwake	Döntetlen mérkőzés
Igi	Óvás
Ippon-gachi	Egy pontos győzelem
Itto	Egy *shinai*
Jinbu	A kard éle, azaz a *tsuru* túloldala
Jogai	A *shiai-jo*- n kívüli terület
Jiho	Egy csapatban a második *shiai-sha*
Kachinuki	Olyan mérkőzés, ahol a *shiai-sha* addig folyamatosan fenn marad küzdeni, ameddig nyer
Kaishi-sen	Kezdő vonal
Kakari-in	Pályán dolgozó segítő
Kantoku	Menedzser vagy vezető edző
Kantoku-ki	Menedzseri zászló
Kamae	Vívóállás
Kendo-gi	Kendo felső ruházat
Kendo-gu	Védőfelszerelés
Kiken	Szabálytalanság
Kiken-sha	Szabálytalanságot elkövető versenyző
Kojin-shiai	Egyéni mérkőzés
Kote	Védőkesztyű
Kote-bu	Jobb és bal alkar
Mejirushi	A versenyzőket megjelölő piros vagy fehér szalag
Men	Védősisak

Men-bu	A homlok, valamint a jobb és bal halánték
Men-himo	A *men* zsinórja
Monouchi	A kard élének legjobb vágást ejtő része
Nafuda	Zekken / névjelző a tare középső részén
Nihon-me	A második pont
Nito	Két *shinai*
Noto	A kard hüvelye
Rei	Meghajlás, tiszteletadás
Ritsu-rei	Állva történő meghajlás
Sage-to	A kard egyik oldalunknál tartása egy kézzel
Szakigawa	A shinai végén található bőr
Sanbon-shobu	Három pontos mérkőzés
Seiza	Térdelő testhelyzet
Senkoku	Bírói ítélet
Senpo	Egy csapatban az első *shiai-sha*
Shiai	Mérkőzés
Shiai-funo	Harcképtelenség
Shiai-funo-sha	Harcképtelenné vált *shiai-sha*
Shiai-jo	Küzdőtér
Shiai-sha	Versenyző
Shinai	Bambuszkard
Shinpan	Bíráskodás vagy bíró
Shinpan-cho	Bírók vezetője
Shinpan-in	Bírók
Shinpan-ki	Bírói zászló
Shinpan-shunin	*Shiai-jo* legfelsőbb vezetője
Shobu	Egy-egy után a harmadik találat
Shoto	Rövid kard
Shushin	Főbíró
Sogo-no-rei	Együttes meghajlás
Sonkyo	Guggoló testhelyzet
Sosai	Kiegyenlítés
Taisho	Egy csapatban az utolsó *shiai-sha*
Taito	A kard csípő mellé emelése
Tare	Csípővédő
Torikeshi	A pont visszavonása
Tsuba	Kézvédő a kard markolatán
Tsuba-zeriai	A két *tsuba* egynlő magasságban történő tusakodása
Tsuka	A kard markolata
Tsuki-bu	Torok
Tsuru	A *shinai* hátoldalán levő zsinór
Wakare	Szétválás
Yame	Állj!
Yuko	Érvényes
Yuko-datotsu	Érvényes vágás vagy szúrás
Zanshin	Az ellenfél esetleges ellentámadásával szemben fenntartott szellemi és testi éberség állapota

Előírások és bíráskodás

Előírások

Az Össz Japán Kendo Szövetség szabálykönyve, a **Kendo Shiai és Shinpan Szabályzata 1. paragrafusa,** azaz **A Szabályzat célja** részletesen tárgyalja a kard útjának, a *shiai* -on tanúsított sportszerű viselkedésnek, valamint a helyes és igazságos bíráskodásnak az alapelveit. Útmutatónkban szerettük volna megerősíteni azt az elképzelést, miszerint a *kendo* a kard alapelveinek betartása és a *shiai* -on történő helyes gyakorlása által nem csupán a hagyományos japán kultúra megőrzését szolgálja, hanem a személyiségfejlesztés útját is jelenti.

A **Kendo Shiai és Shinpan** Szabályzatához az **Útmutatót** úgy készítettük el, hogy a *kendo* egyedülálló sajátosságait és oktatási jelentőségét szem előtt tartva a *kendo* alapjainak a *shiai* helyzetében való alkalmazását a józan észnek megfelelően mutassa be.

Az **1. paragrafus, A Szabályzat célja** a *shinpan* alapelveit írja le, ezért a *shiai* és *shinpan* eljárásainak vonatkozásában mi is az ebben alkalmazott szóhasználatot követjük.

A bíráskodás célkitűzései

A *shinpan* feladata a *shiai*- val és a bíráskodással kapcsolatos előírások alkalmazása (azaz, helyes ítéletek meghozatala és megfelelő végrehajtása).

A *shinpan-in* -ek feladata

A *shinpan-in* -ek feladata a *shiai* lebonyolításának biztosítása, amelynek célja, hogy a versenyzők *kendo* -jának fejlődését elősegítse. Továbbá, a *shinpan-in* -eknek folyamatosan szem előtt kell tartaniuk a következő lényeges kérdéseket:

- Mi a *shinpan-in* -ek küldetése?
- Mi a *shinpan-in* -ek kötelessége?
- Milyen képesítésekkel rendelkeznek a *shinpan-in* -ek?

A *shinpan-in* -ek a bírói döntéshez teljes felelősséggel vannak felruházva. A *shinpan-in* -ek ítéleteinek minden tekintetben határozottnak, képmutatástól és szubjektivitástól mentesnek, érvényesnek és objektívnek kell lenniük.

Ahogyan saját *kendo* -nk gyakorlása közben egyre nagyobb tudásra teszünk szert, úgy a *shinpan* -hoz szükséges készségeinket is folyamatosan gyakorolnunk és fejlesztenünk kell.

A shinpan-in -ek jellemzése

Általános követelmények

1. Pártatlanság.
2. Képesek a *shiai* és a *shinpan* eljárásaival kapcsolatos előírások helyes alkalmazására.
3. A kard alapelveit illetően megfelelő jártassággal rendelkeznek.
4. A *shinpan-in* elvégzéséhez szükséges készségekkel rendelkeznek.
5. Egészségesek és energikusak.

Megjegyzések

1. Ünnepélyes öltözék.
2. Megfelelő testtartás, stílus és viselkedés.
3. Világos beszédmód.

4. Szorgalmasan tanulnak és gondolkoznak, minél több *shinpan* tapasztalatot szereznek.
5. Megfigyelik a jó *shinpan-in* -eket és tanulnak tőlük.

Megjegyzendő alapelvek a bíráskodáshoz

Yuko-datotsu

A *yuko-datotsu* -ra vonatkozó követelményeket a **Szabályzat 12. paragrafusa** írja le. Eszerint az érvényes vágás azt jelenti, hogy a *datotsu-bu* -nak a *datotsu-bui* -ra kell érkeznie, és tökéletes szellemiséggel, helyes testtartásban, *zanshin* -nal együtt kell végrehajtani. Ha a vágás megfelel a *yuko-datotsu* ezen definíciójának, akkor rendelkezik azokkal a különleges sajátosságokkal, amelyek alapján a *kendo* -ban ezt *ippon* -nak nevezzük.

A kendo különleges sajátosságainak megőrzése érdekében a *shinpan-in* -eknek helyesen kell ítélniük a *yuko-datotsu* -val kapcsolatban. Előfordulhat azonban, hogy amikor a vívás csúszós padlón történik, vagy egyéb körülmények nem tiszta vágást eredményeznek, akkor nem tudjuk figyelembe venni a *kendo ippon* -hoz szükséges fő minőségi szempontokat. A *shinpan-in* -eknek ilyen helyzetekben a körülmények számításba vételével kell megítélniük a tiszta találatot.

Az *ippon*-*waza* minőségét gyenge ütések vagy szúrások, furcsa *waza* -k esetében is mérlegelnünk kell. A *waza* -k közötti eltérések esetében a *yuko-datotsu* kritériumait kell figyelembe vennünk, nem elég azt mondanunk, hogy: „Ez túl gyenge volt ahhoz, hogy *ippon* legyen”.

Jó vágásokat nagyon könnyen el lehet vetni azzal, hogy *ai-uchi* történt, de mindig emlékeztessük magunkat arra, hogy *ai-uchi* szinte nem is létezik, a helyzetet tehát ennek megfelelően értékelnünk kell.

A *zanshin* magyarázata és megállapítása

A *zanshin* a *datotsu* -t követő szellemi és fizikai készenlét állapotát jelenti.

A *shiai* -n végrehajtott *datotsu* -t követő felesleges erőfitogtatás semmissé teszi a *yuko-datotsu* -t. A vágás után is átfogóan kell megfigyelnünk a versenyző attitűdjét és testtartását.

Ezenkívül, a *sen-waza-zanshin* és az *oji-waza zanshin* esetében eltérő részleteket kell megfigyelnünk a *zanshin* megállapításához. *Oji-waza* esetében például előfordulhat, hogy a *waza* -t azonnali *zanshin* követi.

Az Előírások magyarázata és alkalmazása

A *hanszoku* megállapításához szükséges szempontok

A *shinpan-in* -eknek minden esetben helyesen kell látniuk, hogy szabályos vagy szabálytalan, sportszerű vagy sportszerűtlen cselekmény történt-e. A nem megengedett cselekmények előzményeivel kapcsolatban az előírások nem tesznek különbséget „tiltott” és „sportszerűtlen” akciók között, ezért általánosságban kijelenthetjük, hogy az átlagostól eltérő cselekményekre oda kell figyelnünk. Ezek félreértése vagy nem megfelelő kezelése bírói hibákat eredményezhet.

A *hanszoku* -ra vonatkozó szabályokat az adott *shiai* kontextusában kell alkalmaznunk. Az akciók és az eredmények közötti összefüggés meghatározásához minden egyes cselekmény esetében az egész eseménysort mérlegeljük (ne

csak a végeredményt), mert csak így leszünk képesek a szabályzatnak megfelelő ítéleteket hozni.

Ha probléma vagy kényes kérdés merül fel a *shiai* -on, az ítéletet a *gogi* során megállapított tények alapján hozzuk meg. Az egyértelmű *hanszoku* -t jelentő esetekben azonban – ha például a versenyző elejti a *shinai* -ját – nincs szükség *gogi* összehívására, sőt, elég a hanszoku -t egyszerűen a megfelelő *shinpan-ki* használatával jeleznünk.

Ha elnézünk egy-egy szabálytalanságot, azzal csak rontunk a helyzeten. A versenyzők számára akkor lesznek egyértelműek a szabályok, ha szigorúan betartatjuk őket, és így a szabálytalan cselekmények nem fognak megismétlődni.

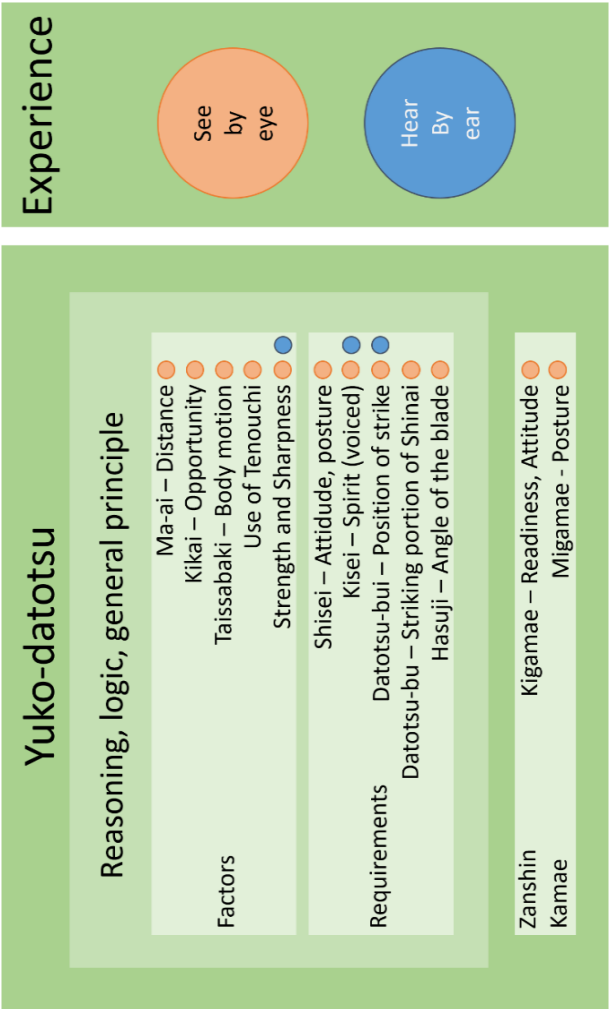

A tsuba-zeriai megítélése

A *tsuba-zeriai* a két *tsuba* közötti kölcsönös tusakodás, amely a közeli *maai* miatt nagy feszültségben zajlik. A *tsuba-zeriai* támadó és védekező, szemtől szemben zajló interakció a *shiai-sha* -k között, akik megfeszített erővel küzdenek a *datotsu* eléréséért.

Amikor a *shiai* során *tsuba-zeriai* kezdődik, akkor azt kell mérlegelnünk, hogy a *shiai-sha* -k aktív *waza* -t hajtanak-e végre. Ha a *tsuba-zeriai* túl hosszú ideig elhúzódik, akkor a következőket kell fontolóra vennünk:

1. Helyesen végzik-e a *tsuba-zeriai* -t?
2. Van-e szándékuk *datotsu* végrehajtására?
3. Van-e szándékuk a szétválásra?

Mérlegeljük alaposan a szándékot és a látható cselekményeket ahhoz, hogy a követelményeknek megfelelően hozhassunk ítéletet. A következőkben összefoglaljuk a lehetőséges eseményekhez kapcsolódó ítéleteket.

- Ha egy általában szabályellenesnek tartott viselkedést látunk, akkor a *tsuba-zeriai* -t érvénytelennek tekintjük. Az általában szabályellenesnek tartott cselekedetekre vonatkozó ítéletek a **Szabályzat 1. paragrafusában** leírt célkitűzéseken alapszanak. Az eltelt idő és a körülmények alapján átfogó és objektív módon megfontoljuk ítéleteinket, szükség esetén *gogi* segítségével döntünk.
- Érvénytelen a *tsuba-zeriai*, ha a *shiai-sha* az összekapcsolódás elejétől a végéig egyértelműen ráteszi a kezét az ellenfél *shinai-habu* -jára.
- Szabálytalan, ha valaki *datotsu* -k helyett ismételten *tsuba-zeriai* helyzetet vesz fel; ilyenkor *gogi* -t kell összehívni.
- Nincs szükség a shinpan-in -ek beavatkozására, ha a *tsuba-zeriai* a *shiai* normál menetében jön létre, vagy ha valamilyen *waza* -ra való felkészülés jelei mutatkoznak.
- Nem kell figyelembe venni, ha egy átlagos *datotsu* végrehajtásának folyamata közben rövid időre kereszteződnek a *shinai* -k.
- Az erőszakos ütközésre, az ellenfél szándékos lefogására (az ellenfélre való szándékos ráakaszkodásra), valamint az egyéb, általában szabálytalannak tartott cselekedetekre *hanszoku* -t adunk.
- A patthelyzeteket óvatosan gondoljuk végig. Ha véletlenszerűen vezényelünk *wakare* -t, akkor előfordulhat, hogy a *shiai-sha* -k emiatt a *shinpan-in* -ek beavatkozására fognak hagyatkozni ahelyett, hogy maguktól megoldanák a helyzetet.
- Mindhárom *shinpan-in* fel van hatalmazva egyéni döntéshozatalra, a patthelyzetek és a szabálytalan *tsuba-zeriai* kezelése azonban a *shushin* feladata. A *fukushin* -ok nem vezényelhetnek *yame* -t.

A *shinpan-in* -ek elhelyezkedése és interakciói

Legfőbb alapelvek

1. A *shinpan-in* -ek feladata, hogy mozgásukat egymással összehangolva, a *shiai-sha* -k mozgásához és a pillanatnyi követelményekhez igazodva, a lehető legjobb pozícióból figyeljék meg az akciókat.
2. A *shushin* általában egy egyenlő oldalú háromszög csúcsán áll, és ezt a háromszöget a *shinpan-in* -ek mozgása során is fenn kell tartani.

3. A *shinpan-in* -ek mozgástere nincs szigorúan egyetlen adott területre korlátozva.

A legfőbb alapelvek magyarázata

1. Lásd a 29. oldal *5. ábrát*, amely a *shinpan-in* -ek kiinduló helyzetét mutatja be, amely szerint a *shinpan-in* -eknek 1 méterrel a vonalon belül kell állniuk.

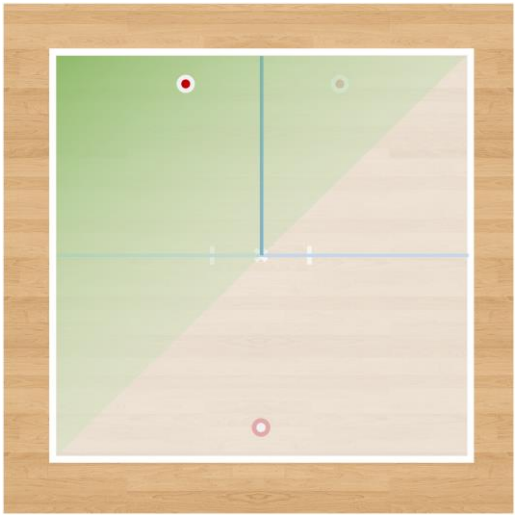

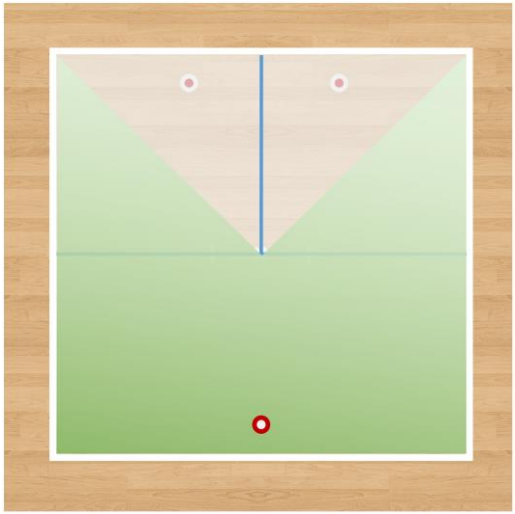

2. Ez az ábra a *shinpan-in* -ek ideális elhelyezkedését mutatja be, mozgásterük azonban nem korlátozódik az ábrán bemutatott helyekre. A *shinpan-in* -ek a körülményeknek megfelelően eldönthetik, hova állnak, és nem kell megszállottan keresniük az „ideális” pozíciót.
3. A fenti, **kék vonallal jelölt részek** a *shushin* és a *fukushin* -ok elsődleges felelősségi körébe tartozó területek határvonalait mutatják, mozgásuk azonban nem korlátozódik kizárólagosan ezekre a területekre. A *shushin* a *shiai-jo* alsó ½ részéért, a *fukushin* -ok a felső rész jobb vagy bal oldaláért felelősek.
4. Bizonyos körülmények között a **zölddel jelölt területeken** is mozoghatnak. Ez azonban nem azt jelenti, hogy önkényesen, szabadon használhatják ezeket az átlós vonalakkal jelzett területeket.
5. A három *shinpan-in* közötti távolság változhat, de ehhez minden mozgást és pozíciót megfelelő módon figyelembe kell vennünk.
6. A *shushin* tapasztalata nagyon fontos. A *shushin* -nak előre kell látnia a *shiai-sha* -k akcióit, hogy gyorsan és megfelelően tudjon helyezkedni, a *fukushin* -ok pedig együttműködnek a *shushin* -nal, hogy mindannyian megfelelő helyzetben legyenek. A mozgást a *shushin* indítja, a *fukushin* -ok pedig alkalmazkodnak, és szintén megkeresik a legmegfelelőbb pozíciót.
7. A három *shinpan-in* -nek folyamatosan látnia kell a *shiai-sha* -kat és egymást.

Kivételes események

1. Mivel sokféle helyzet előfordulhat, ezért más pozíciók is lehetségesek.

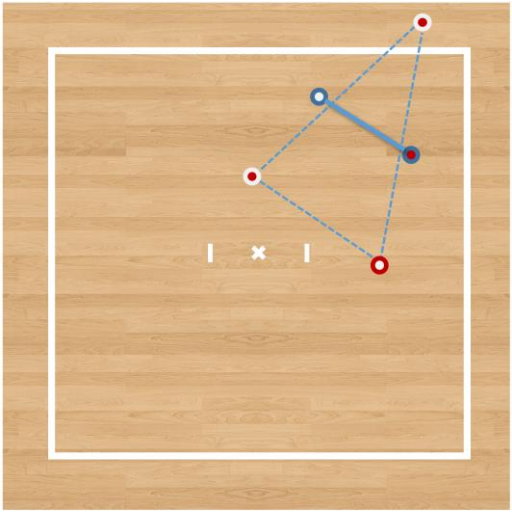

2. Hacsak nem feltétlenül szükséges, ne kerüljünk a *shiai-jo* -n kívüli pozícióba.

3. Ha *jodan-no*-kamae-ban álló *shiai-sha*- t figyelünk, úgy helyezkedjünk, hogy a legjobb szögből és távolságból lássuk az eseményeket. Ellenőrizzük, hogy látjuk-e a *tsuki-dare* -t.
4. Ennek nem szabad megtörténnie, de ha mégis mindhárom *shinpan-in* a *shiai-sha* -k ugyanazon oldalára kerül, a *shushin* saját belátása szerint y*ame* -t vezényelhet.

Stb.

A két *fukushin* a *shiai* kezdetén és befejezésekor a két *kaishi-sen* között áthaladó egyenes vonalon halad át a következő helyére.

Gyakorlati magyarázat

Shiai

1. A *kendo-gu* -ra vonatkozóan (**Szabályzat 4. paragrafus**)

- A *kote* -n belül szabad kesztyűt vagy egyéb alátétet viselni.
- A *shiai-sha* -k *nafuda* nélkül nem vehetnek részt versenyeken.
- *A kendo* felszerelés meghatározása és részletes leírása a **További előírások 3. paragrafusában** található. Az előírásoknak nem megfelelő felszerelés használata hivatalos versenyeken a sportszerűség és biztonság érdekében nem engedélyezett.

2. A *shiai* időtartamára vonatkozóan (**Szabályzat 6. paragrafus**)

- A *shiai* befejezését jelentő jelzéssel (lásd **Szabályzat 9. paragrafus**) egyidőben végrehajtott *datotsu* érvényes, ha a *yuko-datotsu* kritériumainak megfelel.

3. A *shinai datotsu-bu* -ra vonatkozóan (**Szabályzat 13. paragrafus**)

- A *monouchi* -t a **Szabályzat** -ban grafikus ábrázolással is bemutatjuk: 32. oldal *10. ábra* – **A *shinai* egyes részeinek elnevezése**
- A *shinpan-in* -eknek *datotsu* megítéléséhez pontosan kell látniuk a *monouchi* -t, azaz a *shinai* központi részén levő vágófelületet (a *tsuru* -val ellentétes oldalt), hogy el tudják dönteni, a *shiai-sha* -k megfelelően használják-e a vágófelületet.

Shinpan

1. A sérülésekre vagy balesetekre vonatkozóan (**Szabályzat 30. paragrafus**)

- Arra vonatkozóan, hogy egy sérült *shiai-sha* folytathatja-e a versenyzést, az orvos (egészségügyi személyzet), valamint a *shiai-sha* -t kísérő menedzser vagy edző véleményének kikérése után kell objektív, mindenre kiterjedő megfigyelésen alapuló ítéletet hozni.
- A leállítást mérő órát akkor kell elindítani, amikor a *shinpan-in* -ek közös döntése alapján a mérkőzést sérülés miatt leállítják.
- A *shiai-sha* -k sérüléseiről szóló **30. paragrafus 1. pontja** szerint a *shiai-sha* -k megfelelő orvosi és edzői tanácsok és kezelés után folytathatják a versenyzést.

2. A *nito* -ra vonatkozóan

- A *kodachi* -t akkor lehet *yuko-datotsu* végrehajtására használni, ha a *tachi* a *datotsu* időpontjában kontroll alatt tartja az ellenfél *tachi* -ját, vágás so-

rán a könyék megfelelően ki van nyújtva, és a vágás megfelel a *yuko-datotsu* kritériumainak. Van azonban egy olyan kikötés, amely szerint a *kodachi* -val *tsuba-zeriai* -ból indított *datotsu* nem érvényes.
- Ha a *shiai* alatt a *shinai* megsérül, és nincs tartalék, akkor a versenyző harcképtelenné válás miatt elveszíti a mérkőzést.
- A *nito-tsuba-zeriai* -ért *hanszoku* jár, kivéve akkor, ha a két kard úgy keresztezi egymást, hogy a *kodachi* van alul és a *tachi* felül.

3. A menedzsment lényeges elemei

Arra vonatkozó eljárások, hogy a *shinpan-in* -ek a zászlókkal a kezükben hogyan mozogjanak a *shiai* megkezdése előtt
- A *shinpan-in* -ek járása *shinpan-ki* -kkel a kezükben is természetes legyen.
- A *shinpan-ki* -ket szépen, gondosan, természetes módon kell fel- és letekerni.

A shinpan-in -ek forgása
- A *shushin* forgását az adott *taikai* -on alkalmazott eljárás szerint kell elvégezni.

Meghajlás a *shomen* felé
- *A shiai-sha* -k és a *shinpan-in* -ek egyszerre meghajolnak a *shinpan-cho* felé és végrehajtják a *shomen-ni-rei* -t az adott *taikai* -on alkalmazott eljárásoknak megfelelően.

Yuko-datotsu
- Ha a *yuko-datotsu* -t tévesen (rossz oldalon) mutattuk, ne jelezzünk *torikeshi* -t, hanem a másik kezünkben levő zászlóval azonnal jelezzünk tovább a helyes oldalon.

Különféle lényeges pontok
- Mivel nincs arra vonatkozó szabály, hogy a *men-himo* -t a *men-gane* melyik rácsához kell rögzíteni, ezért nem jár *hanszoku*. A rendkívüli szabálytalanságot vagy a szokásostól eltérő viseletet meghatározó kritériumok a „Tananyag Fiatalok Kendo Oktatásához” című anyagban vannak leírva.
- Ha a *kote* az ellenőrzés során balesetveszélyesen kopottnak vagy szakadtnak tűnik, ki kell cserélni.
- A *shiai* eljárási rendjében ajánlásként szerepel, hogy a *men-himo* -nak 40 cm hosszúnak kell lennie a csomótól számítva. Ettől eltérő esetben megkérjük a *shiai-sha* -t az ajánlás betartására.
- A *nakayui*-t a *kensen*-től számítva körülbelül a *shinai* ¼ -énél erősen rögzíteni kell. Ha helytelenül van megkötve, biztonsági okokból helyre kell tenni.

Stb.
- Az egyes *taikai* -ok eljárási rendje előírja, mi a teendő, ha a *shiai-sha* -k nem megfelelő időben vagy sorrendben jelennek meg a *shiai-jo* -n.

Fontos példák magyarázata

Shiai

A *yuko-datotsu* ra vonatkozóan (**Szabályzat 12. paragrafus**)

1. ***Ha a Fehér szembekerül a Piros men támadásával, és jobb kézzel megpróbálja hárítani a támadást, majd erre a Piros kote vágást hajt végre, milyen ítéletet hozunk?***

- Mivel a Piros *men* vágást akart végrehajtani, a *kote* nem *yuko-datotsu*.
- Ez a helyzet többféleképpen értelmezhető, ezért jól meg kell figyelnünk a szituációt, és az ítélethozatalnál minden tényezőt figyelembe kell vennünk.

2. ***Elsőként a Piros hajt végre men vágást, amely érvényes yuko-datotsu-nak tűnik, ezt azonban egyetlen pillanattal később a Fehér tsuki szúrása követi, amelynek hatására a Piros testtartása meginog (elveszíti az egyensúlyát). Ilyenkor a Piros men vágása érvényes yuko-datotsu -nak számít?***

- A piros *men* vágása érvényes *yuko-datotsu* -nak számít, ha a testtartás megingását külső tényező, például *tsuki* okozza.
- Az ítélet során azt kell figyelembe venni, hogy a vágást megelőző és követő cselekvések okozták-e a megingást, milyen más mozgásokkal járt együtt, és volt-e *zanshin*.

3. ***A katate waza -t erőteljesen kell-e végrehajtani ahhoz, hogy ippon legyen? Különleges szilárdságot és elszántságot igényel-e?***

- Ha a *yuko-datotsu* követelményeinek megfelel, akkor a *katate waza ippon* -nak számít.
- A vágás erősségét illetően nincs külön kritérium. Az ítéletnek saját tapasztalatainkon és a *yuko-datotsu* definícióján kell alapulnia.
- A három *shinpan-in* -ek véleménye eltérhet egymástól, együttes döntésük azonban objektív ítéletnek számít.

4. ***Egy men vágásnál a megvágott fél kensaki- ja hozzáér a támadó felsőtestének elülső részéhez, és akit megvágtak, továbbra is erős küzdőszellemet és helyes testtartást mutat. Ebben az esetben a men vágás nem tekinthető yuko-datotsu -nak. Mi alapján hozhatunk meg egy ilyen ítéletet?***

- Egyetlen ilyen esetet nehéz lenne elméletben megvitatni, és minden hasonló helyzetre vonatkozó megoldást adni. Az ítélethozásnál figyelembe kell venni, mi történt előtte és utána, és hogy a többi cselekmény – például a *zanshin* – milyen hatással volt a végeredményre.
- A *shinpan-in* -eknek gyakorlottnak és képzettnek kell lenniük, mert bíráskodás közben előfordulhatnak ilyen kényes és nehéz helyzetek.

5. ***A yuko-datotsu közvetlenül az ellenfél elesését követően érvényesnek tekinthető. Hogyan definiáljuk azt, hogy „közvetlenül”?***

- Nemcsak magát a támadást, hanem az egész eseménysort kell mérlegelnünk, beleértve azt is, hogyan viselkedik az elesett versenyző, amikor találat éri.
- Az elesett versenyzőt „egy lélegzetvételnyi időn belül” meg szabad vágni, ezért az ilyen szituációkban való ítélethozatalnál a *shinpan-in* -eknek nagyon oda kell figyelniük arra, mi történik ezalatt az „egy lélegzetvételnyi” idő alatt.

6. ***Nito esetén miért ennyire korlátozott a kodachi használata?***

- A *nito* -t azért engedélyezik, mert a hagyományos *kendo* kultúra megőrzésének egyik módja. A *nito* használatára vonatkozó korlátozásokat a sportszerűség és biztonság fenntartása miatt hozták.

7. ***Hogyan kezeljük, ha valaki a vágást követően azonnal bemegy középre?***

- Ha hiányoznak a *yuko-datotsu* feltételei (ebben az esetben a *zanshin*), akkor ez nem *ippon*.

Különféle tiltásokkal kapcsolatos kérdések (**Szabályzat 17. paragrafus**)

1. ***Mit tegyünk, ha egy shiai-sha egy akción belül egyszerre két hanszoku-t követ el?***

- Valószínűtlen, hogy valaki egyszerre két *hanszoku* -t követ el. Elemezzük a *hanszoku* előtti eseménysort, és értékeljük a történéseket annak a sorrendnek megfelelően, amelyben bekövetkeztek.
- Ha két *hanszoku* tényleg egyidejűleg történik, akkor a súlyosabbnak tartott cselekményt ítéljük *hanszoku* -nak.

2. ***A Piros hiki-men vágást hajt végre, a Fehér tsuki szúrással utána megy. Megengedett-e a tsuki?***

- A nem megengedett *tsuki*-t érvénytelennek tekintjük, és *hanszoku* -t adunk érte.
- A *shinpan-in* -eknek a következő kérdésekre adott válasz alapján kell eldönteniük, érvényes volt-e: „A *tsuki* egy *datotsu* -hoz kapcsolódott, vagy nem?" „Szándékában állt-e a versenyzőnek helyes *datotsu* végrehajtása?"

3. ***Egy shiai-sha shinai -jával erős ütést mér az ellenfél shinai -jára, aki a shinai -t elejti (shinai-otoshi). Azért jár hanszoku, mert a versenyző erővel kiütötte a shinai -t az ellenfél kezéből, vagy pedig a shinai-otoshi -ért?***

- Ha egy *shiai-sha* a *shiai* során a normál oda-vissza történő mozgás közben ráüt az ellenfél *shinai* -jára, ezt nem tekintjük *hanszoku* -nak. Az a versenyző kap *hanszoku* -t, aki elejtette a *shinai* -ját.
- Ha egy versenyző erősen (rosszindulatúan) üt rá az ellenfél *shinai* -jára, akkor **A szabályzat cél 1. paragrafusának** megfelelően *hanszoku* -t ítélünk.

4. ***Kell-e adnunk hanszoku-t szabálytalan felszerelés viselése miatt, ha a shiai alatt a kendo-gu valamelyik része meglazul?***

- Az előírások szerint ez nem *hanszoku*.
- Ha ennek mértéke a *shiai* folyamatosságát vagy biztonságát veszélyezteti, *hanszoku* -t kell adnunk. Ha a *kendo-gu* rendszeresen elmozdul vagy kioldódik, gyakran le kell állítanunk a mérkőzést.
- Figyelmeztessük a versenyzőt, és utasítsuk a *kendo-gu* rögzítésére.

5. ***Van-e kivétel az alól a hanszoku alól, amikor egy versenyző tai-atari -val fellöki az ellenfelét?***

- Ha ez *datotsu* -hoz kapcsolódik, például a versenyző *tai-atari* után *datotsu* -t hajt végre, vagy *datotsu* után löki fel az ellenfelet stb., akkor a találat érvényes.

- Alaposan figyeljük meg a *tai-atari*-t, hogy megállapíthassuk, volt-e a szándék *datotsu* végrehajtására.
- Alaposan figyeljük meg, hogy volt-e ellenállás, vagy nem? Akit meglöktek, szándékosan esett-e el, hogy az ellenfelet rossz színben tüntesse fel?

6. ***Helyes-e szabálytalan tsuba-zeriai -ra figyelmeztetés helyett azonnal hanszoku-t adnunk?***

- Az aktuális történés alapján hozzuk meg az ítéletet (azaz, szabálytalanság esetén ítéljünk *hanszoku* -t).
- Nem kell figyelmeztetést adni.

7. ***Kell-e hanszoku -t adnunk, ha a versenyzők tsuba-zeriai -ban összeakaszkodnak (és nem megrekednek vagy leállnak)?***

- A szabálytalan *tsuba-zeriai* -ért *hanszoku* -t kell adni. Az összeakaszkodás a fizikai kontaktust követő szabálytalan *tsuba-zeriai* miatt történik. Gondoljuk végig ésszerűen ezt a helyzetet. A *shiai-sha* -knak minél jobb pozícióba kell kerülniük ahhoz, hogy *waza* -t tudjanak végrehajtani, ez pedig természetes módon helyes *tsuba-zeriai* -t eredményez. Azért vannak összeakaszkodva, mert helytelenül végzik a *tsuba-zeriai* -t, ez pedig szabálytalan *waza* -t eredményez.

8. ***Mennyi idő után állítsuk le a tsuba-zeriai -t?***

- A *tsuba-zeriai* -t akkor állítjuk le, ha már elég idő telt el ahhoz, hogy az adott *tsuba-zeriai* helyzetből *datotsu*, vagy bármilyen más akció jöhetett volna létre.

Shinpan

A *shinpan-in* -ekre vonatkozó eljárások (**Szabályzat 29. paragrafus**)

1. ***Ha egy adott helyzetben két shinpan-in yuko-datotsu -t jelzett, a harmadik shinpan-in pedig még nem jelzett semmit, ki kell-e hirdetni az ítéletet, vagy a késésben levő shinpan-in -t kell utasítani, hogy jelezze az ítéletét?***

- Ebben a helyzetben nincs *senkoku*. A harmadik bírót utasítani kell arra, hogy jelezze az ítéletét.
- A **Szabályzat 29. paragrafusában a** *yuko-datotsu* meghatározásával kapcsolatos előírások szerint a *shinpan-in* -eknek azonnal reagálniuk kell a többi bíró által adott jelzésekre.
- Ebben az esetben a végleges ítéletet nem hirdetik ki addig, ameddig az összes *shinpan-in* nem jelezte ítéletét a zászlóval. A harmadik *shinpan-in* nem lehet határozatlan, és nem hagyhatja figyelmen kívül ezt a helyzetet.

2. ***Ha az egyenlő szárú háromszögben elhelyezkedő shinpan-in -ek egyike helyet változtat, hogy jobban lásson, a többi shinpan-in-nek követnie kell-e a mozgását?***

- A döntés a shinpan-in saját megítélésén múlik. Belátása szerint határoz.
- A helyes ítélet meghozatala során nem támaszkodhatunk annak az egyetlen *shinpan-in* -nek az ítéletére, aki a legjobb pozícióból figyeli a helyzetet. Attól, hogy valaki a legjobb pozícióban van, nem feltétlenül ítél helyesen.

3. ***Yame-t kell-e vezényelni, ha egy tsuki durvának és veszélyesnek látszik?***

- Helyesen tesszük, ha ebben a helyzetben *yame*-t vezényelünk.
- Ha a támadás nem vezetett *datotsu* -hoz és veszélyesnek tűnik, adjunk *hanszoku* -t.

4. ***Ha egy fukushin úgy látja, hogy a tsuba-zeriai már túl hosszú ideje tart, vezényelhet-e yame-t?***

- A *fukushin* nem vezényelhet *yame* -t.
- A *shiai* irányítása a *shushin* feladata.

5. ***Ha valamelyik fukushin előtt zajlik a tsuba-zeriai, és a fukushin úgy érzi, a shushin nem kezeli megfelelően a helyzetet, jelezheti-e a shushin-nak, hogy yame -t kellene vezényelnie?***

- A *fukushin* nem vezényelhet *yame* -t.
- A három *shinpan-in* -nek ezt a helyzetet megelőzően és utána is összhangban kell dolgoznia.
- A *shinpan-shunin* a *shiai* után szükség esetén tanácsokkal látja el vagy figyelmezteti a *shinpan-in* -eket.

6. ***Ha a shushin szabálytalan tsuba-zeriai miatt gogi-t hív össze, a fukushin-nak egyet kell értenie vele akkor is, ha ő másként látja?***

- A *fukushin* -nak önállóan kell döntenie a szabálytalan *tsuba-zeriai* -ért adott *hanszoku* -ról (azaz, önálló ítéletet kell hoznia).
- Szabálytalan *tsuba-zeriai* esetén a *gogi* összehívása a *shushin* hatáskörébe tartozik, a *hanszoku* -ra vonatkozó ítéletet azonban a három *shinpan-in* -nek együtt kell meghoznia.

7. ***Ha a shushin nem vesz észre egy egyértelmű hanszoku -t, a fukushin -ok vezényelhetnek-e yame -t?***

- A *fukushin* -ok vezényelhetnek *yame* -t ebben a helyzetben.
- Ha a *shushin* nem vesz észre vagy nem ért meg egy helyzetet.
- Ha a *shiai* -t valami miatt nem lehet folytatni, vagy veszélyhelyzetet észlel.
- Egy esetleges vészhelyzetben vezényelhetnek *yame* -t.

8. ***Milyen eljárást kell alkalmazni akkor, ha a shinai szabálytalanul el van fordulva, és ezt csak az egyik fukushin látja, a shushin viszont nem?***

- Előfordulhat, hogy egy *fukushin* leállítja a *shiai* -t, hogy a *shushin* figyelmét felhívja valamire. Ha a *shushin yame* -t vezényel, akkor világosan és érthetően figyelmeztetni kell a versenyzőt a *shinai* helyes tartására.
- Figyelmeztetés csak egyszer adható, és ha a versenyző továbbra is elfordulva tartja a *shinai* -t, a *datotsu* -k nem tekinthetők *yuko* -nak.

9. ***Shinpan-in A és shinpan-in B jogai hanszoku -t jelzett. Az a shinpan-in, aki legközelebb állt a shiai-sha -khoz, és a legjobb helyen volt ahhoz, hogy lássa a jogai -t, gogi -t hív össze, és határozottan kijelenti, hogy nem történt jogai. Mi a teendő ebben a helyzetben?***

- Minden ítéletnek tényeken kell alapulnia.
- Előfordulhat, hogy nem a legközelebb álló *shinpan-in* látta legjobban az akciót, vagy helytelenül ítéli meg a helyzetet.

10. ***Ha a shiai-sha -k a pálya szélét jelző vonal mellett küzdenek, és úgy tűnik, egyikük ki fog lépni, megvárjuk-e, amíg ez megtörténik?***

- Ne jósoljuk meg előre, ki fog kilépni a *shiai-jo* -ról.
- A *yuko-datotsu* -val ellentétben nem mindig kell megvárnunk, hogy egy *hanszoku* megtörténjen. Az ilyen helyzetekben való döntéshozás során a pártatlanságot és a biztonságot kell szem előtt tartanunk.

11. ***Egy ai-uchi esetében mindkét fukushin a piros, a shushin pedig a fehér zászlóval jelzett. A shushin az ítéletet gogi összehívása során mérlegelte és megerősítette. Helyénvaló volt-e a gogi összehívása?***

- A *shushin* részéről helytelen volt a *gogi* összehívása.
- Kivételes esetekben, ha a bíróknak tényleges kételyei vannak vagy nem egyértelmű jelzéseket adtak, össze lehet hívni gogit a helyes ítélet meghozatala érdekében.

12. ***Yuko-datotsu -val és hanszoku -val kapcsolatos gogi esetében a bírók közül kizárólag a shushin jelezheti a végső ítéletet. Ha a szavazás során kettő az egyhez arányban megoszlottak a szavazatok, a shushin csak a döntés eredményét jelenti be a közönségnek. Megengedhető-e, hogy mindhárom shinpan-in jelezze a saját ítéletét (hogy a közönség megismerje egyéni véleményüket)?***

- A *gogi* eljárási rendje szerint a *yuko-datotsu* -hoz vagy bármi máshoz kapcsolódó ítéleteket a *gogi* után csak és kizárólag a *shushin* jelentheti be.
- A *shusin* mindhárom *shinpan-in* véleményét figyelembe veszi a *gogi* során.
  A három shinpan-in egyezteti a nézetkülönbségeket, és meghozzák a végső döntést. A *shushin* a három bíró képviseletében előadja a végleges ítéletet.

Köszönetnyilvánítás

E rövid összefoglaló megírásának gondolata az Európai Kendo Szövetség által szervezett brüsszeli Kendo Shinpan szemináriumokon ötlött fel bennem. Amikor később arra került a sor, hogy saját hazámban kellett bírói szemináriumokat tartanom, leültem, és a korábban már említett könyvek és azok fordításai alapján megírtam ezt a gyakorlati kézikönyvet. Az Európai Kendo Szövetség kiadványainak rövid és tömör változatát szerettem volna elkészíteni. E kiadványok egyike kizárólag japán nyelven érhető el, amelyen én beszélni és olvasni sem tudok. Olyan formátumban jelentetjük meg, amely akár a kabátzsebünkben is könnyedén elfér.

Ha valaki rászánja magát arra, hogy kiadja, a megjelenéshez a zsebkönyv méretet javasoljuk. Az általam készített változat körülbelül 11 x 18 cm. Az oldalak úgy vannak megszerkesztve, hogy minél több információ elférjen rajtuk:

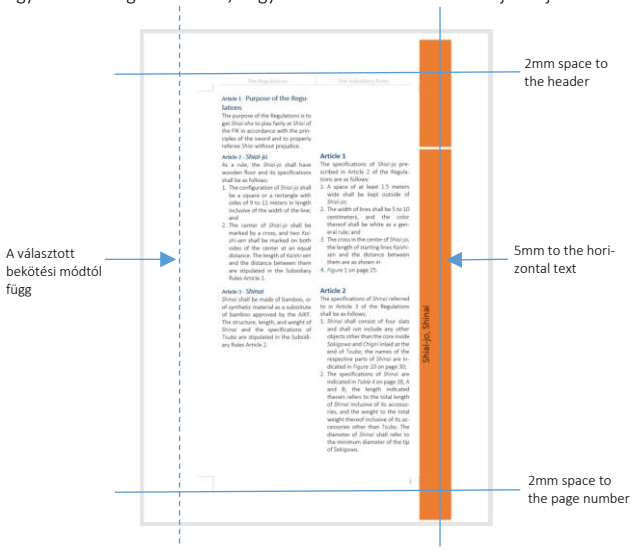

A „rövid” nem azt jelenti, hogy „rövidített”. Minden szöveg eredeti hosszúságát megtartottuk, csak a japán változatot kurtítottuk meg. A képek egy részét a könnyebb érthetőség kedvéért megváltoztattuk, de többnyire csak kiszíneztük őket, hogy passzoljanak a könyv többi részéhez.

DE: Azoktól az ismeretektől, amelyek ezen a kicsivel több, mint 50 oldalon le vannak írva, még nem leszünk jó shinpan -ok. Csak jó tanárok segítségével, és ami még fontosabb, sok gyakorlás révén fogjuk tudni fejleszteni készségeinket. E könyv azonban némi segítséget adhat már meglevő tudásunk felfrissítéséhez.

Harald Hofer